

**Reinhilde Decleir: kansarmoede en theater verenigd
dopen: Stadscampus vs. buitencampussen
Het Lezerscollectief: samen lees je nooit alleen**

04

Reinhilde Decleir: beschermvrouwe in het hart van Antwerpen

Dat ze een geweldige actrice en regisseuse is wisten we al. Daarnaast zet ze haar talenten ook in voor het goede doel

maatschappij

14 samen delen, samen lezen

Het Lezerscollectief:
de kracht van voorgelezen woorden

20 achter de schermen van De Ark

zei er iemand lama's?

35 **contraire**

08

profvoetballende historicus

Maxime Biset vertelt over zijn ervaringen als profvoetballer en student

Antwerpen

17 **betweter**

logica op twee wielen

32 **de dwarsligger**

in bed met Sophie Jans

18 **centerfold**

de velo verbindt Antwerpenaren

12

problemen en oplossingen bij Conservatie-Restauratie

De inkanteling levert nog altijd problemen op. Zo ook bij de richting Conservatie-Restauratie

onderwijs

11 **dossier rectorverkiezing**

de rectors op een rijtje

22 **microscop op Wetenschap**

probiotica als alternatief voor antibiotica?

26 **proffenprofiel**

Luc Duerloo

28 **dwars brengt raad**

filosofie voor iedereen

24

wie doopt beter?

Stadscampus vs. buitencampussen

Het doopseizoen is weer aangebroken! *dwars* onderzocht de verschillen tussen de Stadscampus en de Buitencampus van uw universiteit

cultuur

30 **mens sana in corpore sano**

dansen is ook sport!

34 **het laatste woord**

dukdaif

33 **cultuurstrookje**

kunst in Gate 15

36 **operatie buitencampus**

Illah

één hoestje maakt de herfst nog niet

Barre tijden breken aan: het is herfst geworden. En wat voor een. Een druilerige, grijze, koude herfst. Een beetje een stinkend-naar-natte-hond-herfst. Ik voel me zoals het weer: miezerig met af en toe een opklaring.

Kuchend en hoestend, met een hoofd vol snot én haar dat natregent omdat m'n kap steeds van mijn hoofd waait. Per slot van rekening voel ik me nog eens helemaal bekocht, nadat ik me een netje slechte mandarijntjes heb aangeschaft. De eerste van het jaar. Echt niet te vreten, ik bedoel, tevreden.

Velo Antwerpen discrimineert niet: ik had gewoon geen fietsje. Toen ik doornat, moe en wegens gebrek aan fietslichtjes niet verder mocht peddelen op mijn oude stalen ros van de lokale vriend in het blauw, vond ik dat best frustrerend. Maar er zit een logica achter! Die lees je in "betweter".

Ook professor Duerloo heeft al eens een zware dag. In "het proffenprofiel" shaket hij *Negróni's* en perfecte *Manhattans* tegen onverteerbare werkdagen en ander ongein.

Dat de nieuwe lading doopstudenten zware dagen doormaakt, is een eufemisme. Of het nu op de oevers van de Schelde of in de bunkers van Edegem een zwaarder leven is, leest u op pagina 24.

Is it a comedy or a drama? Both at the same time, as life itself. Ja, Peter Travers van *Rolling Stone* wist het al. Want oktober bracht ons ook glorie en gezelligheid.

De oktobermaand kroonde ons wereldkampioen voetbal. Die Duivels toch! Maar ook profvoetballende historicus Maxime Biset scoort (p. 8). En Reinhilde Declair voert vurig pleidooi voor haar sociaal-artistieke huis Tutti Frattelli op pagina 4 waar ze samen met sociaal kwetsbare groepen van de maatschappij schoon toneel maakt. En vind je net dat ene woord niet, ligt het op het puntje van je tong? Lees "het laatste woord" en het antwoord staat als een paal boven water. Kortom: slaat de motregen je in het gezicht, viel je net gesmeerde boterham met de verkeerde kant op de grond of schafte je je een verkeerde cursus aan? Geen nood!

Nestel je lekker in je bed met verse lakens en een heet kersenpitje aan de voeten, met het geluid van de regen tikkend op de ruit en een tas overheerlijke verse pompoensoep. Met de nieuwe dwars natuurlijk.

Julie Colpaert,
Hoofdredacteur

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UAntwerpen-campussen Stadscampus, Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim, Mutsaard, Zuid en Paardenmarkt. Dit nummer werd afgesloten op 18/10/2015. Oplage: 2.650 exemplaren. V.U. Julie Colpaert, Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

Hoofdredacteur Julie Colpaert
Redactiesecretaris Anouk Buelens-Terryn

Adjunct-hoofdredacteur Yannick De Meulder

Redactie Alexia D'hont, Anouk Buelens-Terryn, Florence Van Thielen, Julie Colpaert, Jutta Buytaert, Ken Van Oproy, Leonie Vanstappen, Lynn Elshof, Quinten Van den Broeck, Margo Buelens-Terryn, Sofie Vanderhulst, Stijn Demarbaix, Yannick De Meulder

Eindredactie Stijn Demarbaix (verantwoordelijke), Donna Kerseboom, Jolien Bernaerts, Jutta Buytaert, Leonie Vanstappen, Lynn Elshof, Maxene Willems, Quinten Van den Broeck, Ruben Bal

Fotografie Anouk Buelens-Terryn, Diana Dimbueni, Elise Geuens, Fien Brees, Natasja Van Looveren

Illustratie Anouk Buelens-Terryn, Ilah, Yannick de Meulder, Basia Dajnowicz

Vormgeving Alex Noels, Anouk Buelens-Terryn, Diana Dimbueni, Yara Goth

Social Media Inez Taeymans (verantwoordelijke), Leonie Vanstappen

IT en Web Kristof De Middelaer, Maxene Willems, Stein de Groof, Ruben Bal

Drukkerij Favorit

Cover Elise Geuens

Met dank aan Carolina Rowicki, Martijn Fraanje

PR May Vanhille

E-mail contact@dwars.be **Adverteren** adverteren@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad Universiteit Antwerpen, Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

beschermvrouw in het hart van Antwerpen

Reinhilde Decleir

Tekst: Lynn Elshof ■ Foto: Elise Geuens

Vlak naast het OCMW en enkele meters van de voormalige Studio Herman Teirlinck, waar Reinhilde Decleir ooit les gaf aan jonge toekomstige acteurs en theatermakers, zwaait Decleir nu al enkele jaren zelf de scepter bij Tutti Fratelli. Een sociaal-artistiek huis waar zij theater maakt dat de harten beroert, samen met de sociaal kwetsbare groepen van de samenleving. Jongeren, ouderen en een variatie aan achtergronden en verhalen vormen de Fratelli waar Reinhilde zich als zorgzame maar strenge moeder over onfermt. De artistiek leidster en regisseuse heeft hart voor de zaak en gelukkig voor *dwars* ook de woorden om het kracht bij te zetten.

“Het was al in 2000 dat ik door het Antwerps Platform Generatie Armen (APGA) werd gevraagd of ik niet eens een theaterproject met kansarmen wou begeleiden in de Bourla. Daarop heb ik eerst lang nee geantwoord. Sommige mensen studeren om theater te maken of willen als amateurs gaan spelen. Zij kiezen daar zelf voor, maar hier kwam het initiatief van de begeleiders. Die mensen zelf hebben daar helemaal geen zin in, dacht ik toen. Waarom APGA mij daar per se voor moest hebben, wist ik ook niet. En eerlijk gezegd, begrijp ik dat nog steeds niet. Maar goed, één vrouw bij APGA liet mij maar niet los. Op den duur werd het een beetje vervelend en heb ik uiteindelijk ja gezegd (*lacht*). Vervolgens vond de ontmoeting plaats met de eerste groep deelnemers. Plots zaten zij daar voor mijn neus. Dat was een spannende en vreemde confrontatie natuurlijk, voor beide zijden. Ik vergeet nooit meer het eerste gesprek met een lichtelijk dronken man met één tand. Je weet dat armoede bestaat, maar nu ken ik daar ondertussen wel meer van. Ineens geconfronteerd worden met mensen in dergelijke situaties en zien hoe zij werkelijk leven, vond ik erg aangrijpend. Tegen die groep rare snuiters zei ik: “Oké, als jullie theater willen maken met mij, dan gaan we dat doen zoals ik dat ergens anders doe en dat begint met discipline. Op tijd komen, niet gedronken hebben, tekst kennen. Voor de rest gaan we creëren, hè!”

“De voorstelling *Men zegge het voort* - Noordpijn was het eerste project in de Bourla. We gingen daar maar voor één keer spelen, maar die zaal liep meteen vol! De eerste keer was dat allemaal met vrienden en familie van de spelers. Onder hen een groep verkeersleiders en wachtposten die in *regenfrakskes* en met bordjes zo de zaal binnen kwamen gewandeld. Veel gewoon volk, niet het normale Bourlapubliek. En al die mensen waren aangedaan. Er werd onwaarschijnlijk gelachen, maar er werden ook tranen gelaten. Dankzij dat succes werd ik steeds weer teruggevraagd. De groep was ondertussen ook al wat groter geworden en Josse de Pauw, destijds de directeur van het Toneelhuis, stelde voor om eens Shakespeare te brengen. Oei oei, dacht ik eerst. Maar Shakespeare vond ik toch ook wel heel plezant. Het oeuvre van Shakespeare werd vaak bewerkt, maar ik heb een goede vertaling gekozen die de rijke taal van de toneelschrijver eer aandoet. Dat is wonder boven wonder ook heel goed gelukt. Vervolgens wou Josse er ook dansers en acteurs tussen zetten. Koppig als ik toen al was, heb ik nee gezegd. Onze mensen spelen de hoofdrol, de anderen mogen figureren en eens een brief komen voorbrengen. Uiteindelijk ben ik heel trots dat het ook zo is gegaan. Dat is zo gebleven tot Guy Cassiers een aasta jaren later bij het Toneelhuis kwam, toen was er helaas geen plaats meer voor ons.”

Het mag wel eens over iets anders gaan dan over FC De Kampioenen

“Voilà, dacht ik, dat heb ik dan toch meegemaakt in mijn leven. Daar kan ik later nog eens iets over vertellen. Maar dat bleek het einde nog niet te zijn. De mensen begonnen te bellen met de vraag of we nog iets zouden maken. Maar zonder ruimte en geld sta je nergens, dus hebben we de koppen bij elkaar gestoken en Tutti Fratelli opgericht. We hadden bijna niks, geen frank. Zelf was ik ook aan de dop. Maar ijdel als ik was, dacht ik: wij richten nu Tutti Fratelli op, dan wil ik na één jaar dat Antwerpen weet dat wij bestaan. We zijn begonnen met de *Drie Stuivers Opera*, een wonderlijk stuk. Eerder had ik daar al eens geld voor gevraagd om het op te voeren in de Studio samen met mensen van de straat.

Toen is dat helaas niet gelukt, maar nu kwam dat idee weer naar boven. Vervolgens heb ik zangcoach Steve Dugradin erbij gehaald en Florejan Verschueren voor de muzikale begeleiding. Het is een opera voor de gewone mens, het gewone volk, dan mag de zang

ook wel eens schuren. Dat is zelfs heel mooi bij momenten. Wat echt te vals werd, hebben we er natuurlijk tussenuit gehaald. De muziek kon het geheel ook een beetje optrekken. Onprofessionele spelers hebben een bepaalde charme, maar muzikanten die niet goed kunnen spelen, spelen gewoon vals. Zo kwam de eerste productie onder de naam Tutti Fratelli tot stand en het was ook meteen een succes. De baas van de Roma vroeg direct om een herneming. Antwerpen had ons gezien en plots stond Tutti Fratelli in de schijnwerpers. Zo zijn wij in één jaar tijd enorm gegroeid. Die start was nog voor ik zelf een beetje bekendheid kreeg met *Van Vlees en Bloed*, iets waar ik ook heel trots op ben. Want ik ga eerlijk zeggen, als je wat bekender bent, dan kan je gemakkelijker ergens binnen geraken. Dat kwam voor Tutti Fratelli natuurlijk goed uit en het was ook voor een goede zaak.’

Ijdel als ik was dacht ik: Antwerpen moet weten dat wij bestaan

“Onze voorstellingen waren van begin af aan succesvol. En dat steekt de mensen de ogen uit. Steeds meer mensen melden zich aan om mee te doen, de groep wordt nu zelfs te groot. Er komen soms ook spelers van de betere, kleinere middenstand. Op acteervlak zijn dat absoluut niet de besten. Een beetje zoals amateurs, die weten het dikwijls beter. Maar eigenlijk weten ze dat heel dikwijls niet (*lacht*). Ze liggen goed in de groep, maar ik laat hen steeds minder snel toe. Het is ondertussen een gemengde groep, maar de meeste spelers komen nog wel via instellingen bij ons terecht. Dat is ook de kracht: we zijn een diverse groep van mensen die om de één of andere reden verloren lopen in de wereld. De verhalen die je hier soms hoort zijn schrijnend. Theater maken met mensen in dergelijke situaties zegt volgens mij al veel over het sociaal-artistieke doel van Tutti Fratelli. Bij de voorstellinen vertrekken we niet van die diverse achtergronden, maar vaak sluipen ze er wel in. Zo’n theaterstuk, dat gaat natuurlijk altijd al over iets. *Ten Huwelijk*, bijvoorbeeld, ging over een zwarte vrouw die getrouwd is met een blanke man. Zij zien elkaar doodgraag, maar op het huwelijksfeest komen langzamerhand alle vooroordelen naar boven. Waarom het meisje met een blanke trouwt? Om aan papieren en kindergeld te geraken. Het is cliché, maar de hypocrisie van de wereld komt daar wel in naar voren. Zo ben ik van het repertoire gaan houden, van de vertalingen en de analyse. Wat doet dat met u? Hoe kijken wij? En wat heeft dat met ons te maken? Dat is een veel intelligentere weg voor ons om theater te maken.”

“Als naoorlogs kind heb ik zelf ook thuis armoede gekend. Een verschil met de spelers van Tutti Fratelli is dat mijn ouders vrij cultureel geïnteresseerd waren. Daar heb ik onwaarschijnlijk veel geluk mee gehad, in tegenstelling tot veel mensen die ik hier ontmoet. Mijn vader was een autodidact, een fantastische man. Als oudste thuis moest hij vanaf jonge leeftijd gaan werken, maar hij wou de politiek in en dus heeft hij aan zelfstudie gedaan. Mijn moeder kwam uit de betere middenstand, maar toen is ze met mijn vader getrouwd en die had niks. Mijn vader las op zondag voor en maakte poppen voor ons en speelde poppenkast. Als kinderen zaten we ook altijd in de bibliotheek. Zo zijn wij opgegroeid. Mijn ouders vonden het ook heel belangrijk dat hun kinderen gingen studeren. Dat sloeg een beetje tegen doordat de oudste zoon naar het theater wou. Later waren ze er natuurlijk heel trots op, maar in het begin vonden ze dat niets voor ons, hoewel ze wel *theaterminded* waren. Van huis uit hebben ik en mijn broers en zussen dus wel een bagage meegekregen. Veel van de kansarmen waar ik nu mee werk hebben dat niet.”

Bij spelen legt u heel uw ziel bloot. Anders is het schooltoneel, verschrikkelijk lelijk en oninteressant

“Dat probleem vind ik bijna schrijnender dan die financiële armoede. Ouders die zelf niet hebben gestudeerd en het besef niet hebben dat het moet of kan. De kinderen nemen vervolgens die mentaliteit over. Het is heel moeilijk om dat probleem te doorbreken. Hier bij Tutti Fratelli leren de mensen de inhoud te lezen, eens een ander boek of een gazet vast te pakken, samen te spreken, ook buiten het theater. Het mag wel eens over iets ander gaan dan over F.C. De Kampioenen. Dat is eigenlijk wat wij doen, dat proberen te doorbreken. Ook uitspraken als “ik kan dat niet” proberen we om te draaien. In het begin was dat zinnetje continu te horen, maar het gebeurt nog steeds. Ik word er soms zot van. Je kan dat wél! In deze wereld moeten we er allemaal iets voor doen om daar door te geraken. Ik ben ook niet rijk, ik zit ook met problemen. Misschien heb ik ondertussen wat meer geld, omdat ik wat naam heb. Maar ik ben nu ook nog voor mijn pensioen aan het sparen. Iedereen moet iets doen om te overleven. Probeer eens stil te staan bij die stroom vluchtelingen. Daar zitten waarschijnlijk muzikanten tussen en schrijvers, ingenieurs of dokters. Daar wordt

gewoon openbaar over gezegd dat ze hard mogen worden aangepakt. Ja, ze mogen ze zelfs in de cel steken. Dat geloof je toch niet? Wij zitten hier ook met een jongen die gevlucht is. Wat die heeft meegemaakt, je gelooft het niet. En die spirit, toen hij mij dat verhaal kwam vertellen. Twee minuten daarvoor zag ik hem nog aan tafel zitten met alle jonge mensen, lachend en pratend. Wat een vriendelijke jongen, dacht ik nog, en dat heb ik hem gezegd. “Ik kan hier toch niet altijd triestig zitten,” zei hij, “want dan kan ik niet meer leven.” Hij is echt een schoolvoorbeeld van hoe je als mens met zulke dingen moet omgaan. Die van Antwerpen kunnen al eens klagend binnenkomen. “Ik heb dit meegemaakt en dat ...” Daar zit natuurlijk ook wel waarheid in, maar ik klop dat klagen er toch een beetje uit. Ik zou het soms bijna willen omdraaien en tegen die jongen zeggen dat hij eens wat meer mag klagen.”

“Er zijn heel veel elementen binnen het theater die ook van pas komen buiten op straat. Je bent meer gewapend tegen die o zo boze wereld. Dat is echt zo. Ik ben eigenlijk zo blij dat ik een theateropleiding heb gehad en dat ik nu vaardigheden en kennis kan doorgeven. Ik denk dat ik daar ook een wijzer mens van word, die pretentie heb ik wel. En wat ik mooi vind aan de groep: iedereen blijft altijd met twee voeten op de grond staan. Niemand die rare kapsones krijgt. Als de tv komt wil iedereen wel in beeld komen. Dat is menselijk. Maar dat blijft hier wel gewoon en ze mogen zich tegelijkertijd terecht trots voelen. Zij staan te spelen, ik zit in de zaal. Zij staan daar, dus zij moeten dat doen.

De lat wordt hoog gelegd, ik probeer het ver te schoppen en je ziet hoe dat loont. We werken echt met heel weinig middelen, alle begeleiders doen dat voor een bescheiden loon, maar we zorgen dat het er altijd goed uitziet. Voor het spel doe ik dat zelf ook. Spel vind ik nog altijd het moeilijkste trouwens. Ik ga bijvoorbeeld niet met klemtonen werken, nee, je moet zeggen wat de tekst wil zeggen. Die muziek moeten zij zelf maken, dat is spelen en dat is veel vrijer. Ik kan hen coachen en daarbij helpen, maar het moet van hen zelf komen. Tijdens het spelen van theater leg je heel je ziel bloot, dan ben je goed bezig, dan ben je vertrokken. Anders is het schooltoneel, verschrikkelijk lelijk en oninteressant.

Ik hoop dat Tutti Fratelli nog lang blijft voortbestaan en ik het zelf nog een tijd vol hou, want ik begin nu toch een dagje ouder te worden en moet wat meer rusten. Ik hoop dat

ik mensen vind die dit kunnen verderzetten. Dat gaat niet makkelijk zijn. Er zijn veel mensen die dat kunnen, maar je moet het ook willen. Eigenlijk kan ik dat nog niet goed onder woorden brengen. Wat ik wel nog wil zeggen is dit: als ik niet aan mezelf denk, wie zal er dan aan mij denken? Als ik alleen maar aan mezelf denk, waarom besta ik dan? En dat blijft zo totdat ik het kerkeputte zie."

Naast Reinhilde Declair en haar artistieke ploeg staat Tutti Fratelli vooral voor de grote groep mensen en de verscheidenheid die het huis zo bijzonder maakt. Spelers en begeleiders komen enkele dagen per week samen voor de repetities die altijd wordt vooraf gegaan met een gezamenlijke warme maaltijd. Het Tutti Fratelli-huis vormt een echte thuis in de Antwerpse binnenstad. Sinds de oprichting van Tutti Fratelli in 2007 zijn er veel spelers gebleven, maar ook veel nieuwe mensen bijgekomen. Ann Van Den Eynde is één van de Fratelli's.

Hoe bent u bij Tutti Fratelli terecht gekomen?

Ik deed vrijwilligerswerk in de Bourlaschouwburg en daar was een verrassingsfeest toen Reinhilde 65 jaar werd. Mijn zus vertelde mij dat Reinhilde het artistiek-sociaal theater Tutti Fratelli leidde en ik dacht: "Dit is iets leuks om aan mee te werken." Zelf ben ik al een hele periode psychisch invalide. Ik heb een psychosestructuur en voorheen bleef ik in de tussenperiodes altijd werken, heb ik voor opvoedster gestudeerd en een dansopleiding gevolgd.

Zo ben ik wel altijd tijdelijk actief geweest, maar toen werken niet meer ging deed ik buiten acteren bij de Bourla eigenlijk niet veel. Zodoende ben ik met Reinhilde gaan praten. Dat was een heel fijn gesprek, al was ik wel wat nerveus. Na het gesprek was er een hele periode voor de repetities begonnen en zat ik echt in spanning te wachten op een telefoontje om mee te kunnen doen. Dat heb ik dan uiteindelijk ook gekregen.

Wat betekent Tutti Fratelli voor u?

Sinds ik met Tutti Fratelli bezig ben, na een jaar vooral heel veel in bed te liggen, voor mijn tv te hangen en nauwelijks iets te doen, ben ik weer volledig opengebloeid. Tutti Fratelli betekent soms ook stress, maar het is een leuke vorm van stress. Het geeft heel veel voldoening en geluk aan je leven. Je leert hier vanalles, we hebben een zangcoach en we leren ook hoe we moeten acteren met hulp van professionele acteurs. In het begin mogen we altijd een beetje improviseren, maar Reinhilde regisseert met harde hand, dat is ook wel nodig met zo'n grote groep en een verscheidenheid aan mensen. Het is prettig om met iedereen samen te werken. Er zijn mensen die nog werken, mensen die hier nog niet zo lang zijn en het Nederlands nog niet goed beheersen, mensen die dakloos zijn geweest. Het is een beetje een allegaartje. Maar ik denk dat wij wel een hechte groep zijn.

Reinhilde heeft een strakke hand, dat is ook wel nodig met zo'n grote groep en een verscheidenheid aan mensen

Wat was voor u het hoogtepunt tijdens deze twee jaar dat u bij Tutti Fratelli zit?

De voorstellingen zelf en op het podium staan. Achteraf voel je je echt opgeladen. Je kan heel moe zijn, zeker na de derde voorstelling. Maar als dat voorbij is ben je echt helemaal energiek. Het leukste vond ik het optreden op de Mechelsepleinfeesten. Daar moesten we in de zomer een paar liedjes zingen en zo kwamen we eens heel dicht in contact met de mensen. Want als je in een zaal speelt, zie je eigenlijk niets van het publiek. Nu zag je de mensen en de uitdrukkingen op hun gezichten. Je zag dat ze ervan genoten. We kregen dan ook heel veel positieve reacties. Mijn broer bijvoorbeeld verwachtte er in eerste instantie maar weinig van. Hij kreeg er dan toch een andere kijk op en uiteindelijk was hij er helemaal vol van. ■

PROFVOETBALLENDE HISTORICUS

Tekst: Stijn Demarbaix, Quinten Van den Broeck ■ Foto's: Diana Dimbueni

Als jonge snaak droomde hij ervan om in stoffige archieven de geheimen van het verleden te ontrafelen. Vandaag voetbalt hij met Royal Antwerp F.C. tweeweekelijks in een kolkend Bosuilstadion, waar hij steevast door 11.000 schor geroepen kelen wordt aangemoedigd. Het traject van Maxime Biset is niet dat van de alledaagse profvoetballer. Bij KV Mechelen combineerde hij professioneel voetbal met een opleiding Geschiedenis aan Universiteit Antwerpen en momenteel legt hij de laatste hand aan een Master Diplomatie en Internationale betrekkingen. De nieuwe rots in de branding van Antwerp F.C. blijkt in gesprek al even nuchter en scherp als op het voetbalveld.

Waarom heb je ooit voor de richting Geschiedenis gekozen?

Toen ik in het middelbaar de film *Gladiator* zag, heb ik de geschiedenismicrobe te pakken gekregen en dat gevoel is nooit meer weggegaan. Voordien interesseerde geschiedenis me niet zoveel, maar nadat ik die bioscoopzaal was uitgestapt stond het vast dat ik het zou gaan studeren. Het is dus nooit een bevestiging geweest. Daarna heb ik ook altijd goede geschiedenisleerkrachten gehad die mijn interesse zijn blijven stimuleren.

Is er een geschiedenisprof waar je goede herinneringen aan hebt, of één waar je nog altijd van gruwelt?

Vooral de lessen van professor Stabel zijn me bijgebleven. Hij gaf met passie les en dat kon me wel bekoren. De cursus van het vak Geschiedenis van de oudheid vond ik plezant opgesteld. Kunstgeschiedenis was dan weer een drama, hoewel de cursus eigenlijk maar zestig pagina's telde en we zes volle dagen de tijd hadden om te studeren, waren mijn medestudenten en ik de avond voor het examen toch volledig in paniek: "Jongens, dat gaat nooit lukken!" Van proffen zelf heb ik nooit schrik gehad. Ook niet van voetbaltrainers eigenlijk. Al is het niet aangenaam om een examen af te leggen bij een prof die je nog nooit gezien hebt, omdat je niet naar zijn lessen ging (*lacht*)."

Waren er proffen die uw voetbalcarrière volgden?

Niet echt, dat is typisch UA-antwerpen: ze kennen niks van voetbal (*lacht*). Professor Blondé is eens komen kijken toen KV Mechelen tegen Anderlecht moest spelen. Ik kreeg al eens sneller een hand en de student naast mij dan niet.

Stond het vanaf het begin vast dat je je studies Geschiedenis zou gaan combineren met een carrière als profvoetballer?

Nee, ik had eerst een academische carrière voor ogen. Ik speelde dat jaar bij de beloften van KV Mechelen die toen in derde klasse uitkwamen. Toen ik het jaar erop in de A-kern terecht kwam, begon de combinatie 'studeren en topsport' pas echt. En dat zag je ook meteen aan mijn punten (*lacht*). Het eerste jaar ging ik er vol voor en had ik niet zoveel *tweedezits*, maar het tweede jaar was, euh ..., een hele ontuchtering. Zo moest ik in de examenperiode soms nog de plastic van mijn cursussen halen. Meestal begon ik ook gewoon te laat met studeren en moest ik me wenden tot YouTube-filmpjes met uitleg over een bepaalde materie. Dat gaat sneller dan een cursus van driehonderd pagina's.

Had je veel contact met je medestudenten, of was dat moeilijk met je uitzonderlijk traject?

In het eerste jaar had ik binnen Geschiedenis al een hechte vriendengroep waar ik ook vandaag nog regelmatig mee afspreek. Je bent jong en je probeert ook wat van het studentenleven te proeven, dus je onderhoudt sowieso je contacten. Daarna, toen ik al wat ouder was, kwam het er vooral op aan om samenvattingen los te weken bij de jongere generaties, maar dat bleek moeilijker dan verwacht (*lacht*).

Je spreekt over het studentenleven. Heb je het gevoel dat je dat gemist hebt als profvoetballer?

Ja, toch wel. Ik was bijvoorbeeld graag op kot gegaan. Nu ben ik blij dat dat niet doorgegaan is, thuis krijg je als profvoetballer natuurlijk betere begeleiding. Op Erasmus gaan zat er ook niet in, terwijl ik daar toch ook benieuwd naar was. Ik ben ook nooit gedoopt geweest en een cantus heb ik ook nooit meegedaan. Maar dat komt misschien eerder omdat ik geen bierdrinker ben.

Je bent 29 jaar. Denk je al na over wat er komt na je voetbalcarrière?

Dat valt wat af te wachten. Sinds mijn 19 jaar ben ik dit leven gewoon – een leven dat toch veel voordelen heeft. Je hebt veel vrije tijd als profvoetballer en de momenten wanneer het sportief goed gaat met de club en je zelf ook goed speelt, compenseren uiteindelijk alle opofferingen die je maakt en alle kritiek en tegenslagen die je te verwerken krijgt. Het zal moeilijk zijn om daarvan afscheid te nemen.

Misschien begin ik in januari daarom met een trainerscursus, om te zien of ik ook in dat wereldje pas. Ik heb altijd al mijn eigen mening en visie gehad, dus het zou leuk zijn om daar als coach mee aan de slag te kunnen gaan.

Van proffen heb ik nooit schrik gehad. Ook niet van voetbaltrainers eigenlijk

Of ik analist wil worden? De mensen horen uiteindelijk toch vooral graag de allerbeste voetballers praten op televisie. Het is nu eenmaal een ongeschreven wet in het voetbal dat diegene met de beste voeten gelijk heeft – of toch meestal gelijk krijgt. We zitten nu bovendien met een gouden generatie, dus eigenlijk weet je nu al wie de volgende analisten zullen zijn.

Hoe ben je eigenlijk bij Antwerp terecht gekomen?

De situatie bij KV Mechelen begon problematisch te worden toen ik niet meer speelde en ook de wedstrijdselectie niet meer haalde. Ik had bovendien nog maar voor één seizoen een contract en daarom heb ik mijn makelaar gevraagd om naar oplossingen te zoeken. Mijn manager had ook al andere spelers naar Antwerp gehaald (*J&S International haalde onder meer Steve Colpaert, Joeri Dequevy, Dimitri Daeseleire en Mehdi Tafi naar het Bosuilstadion, nvdr.*) en aangezien daar een nieuwe wind waaide wou ik ook wel deel uitmaken van dat project. ➤

Merk je als speler nog iets van de sportieve en financiële malaise waarin Antwerp de vorige seizoenen verkeerde?

Ik ben me ervan bewust dat er de vorige jaren een financiële malaise was bij Antwerp, maar mijn makelaar vertelde me dat het nu anders is. Op zijn woord kan ik vertrouwen, daarom werk ik al acht jaar met hem samen. Het is ook een goed signaal als spelers als Steve Colpaert, Joeri Dequevy en Grégory Dufer hun handtekening hebben gezet. Het was wachten tot de eerste zou tekenen en dan wist ik dat een kettingreactie zou volgen.

Ergens voel je nog dat het verleden meespeelt, *maar bon*, er zijn nu een paar nieuwelingen die hiermee komaf kunnen maken. Zij verdienen een eerlijke kans. We zitten met een gezonde argwaan, maar zeker geen scepsis.

👉👉 **Bij Antwerp zie je nu al overal om je heen dat er immens veel potentieel aanwezig is**

‘Het nieuwe project’ – zoals je het zelf noemt – heeft heel wat spelers naar Antwerp gelokt, alsook een nieuwe coach en staf. Hoe wordt van deze nieuwe groep een hecht team gemaakt?

Het is een kwestie van aanvoelen. Soms pakt de mayonaise, en anders moeten we ervoor zorgen dat de saus zo dik mogelijk wordt. We vormen stilaan een groep, maar we moeten nog meer een ‘machine’ worden. Tijdens bepaalde trainingen en wedstrijd-fases is al gebleken dat er heel wat potentieel in deze ploeg schuilt. Als iedereen zijn taken op het veld naar behoren vervult, kunnen we een machine worden die moeilijk te stoppen is.

Bekijk je het project van Antwerp met andere ogen dan dat van KV Mechelen, dat je negen seizoenen geleden al hielp promoveren naar eerste klasse?

Toen ik bij Mechelen kwam, zaten ze daar met enorme financiële problemen – misschien nog groter dan bij Antwerp. Het was een club die bijna was opgehouden te bestaan en die dan plots met beperkte middelen en op zeer korte termijn toch sportieve successen wist te behalen. Bij Antwerp zie je nu al overal om je heen dat er immens veel potentieel aanwezig is. Antwerp is een slapende reus die moet ontwaken, terwijl Mechelen eerder een feniks was die uit zijn as herrees.

Er is dan ook veel meer druk bij Antwerp; je voelt aan alles dat men hier al heel lang wacht om te promoveren. Ik herinner me nog een spandoek van de KV-supporters toen we met Mechelen de eindronde speelden om over te gaan naar eerste klasse. Er stond op: “Niks moet, alles mag”. Het contrast was dus erg groot met Antwerp, dat toen ook de eindronde speelde, maar waar de druk om over te gaan veel groter was. Ik ondervind nu als speler van Antwerp dan ook dat de Antwerp-aanhang een stuk rauwer is dan die van KV Mechelen. Dat heeft zo zijn nadelen, maar als we ze meekrijgen, zullen we taferelen zien die we niet aan de kleinkinderen kunnen tonen (*lacht*).

Wat is je ambitie nog voor de komende jaren?

Ik heb allereerst de ambitie uitgesproken om dit seizoen zo hoog mogelijk te eindigen met Antwerp. Daarom probeer ik ervoor te zorgen dat iedereen zo snel mogelijk op dezelfde lijn zit. Ik houd de volgende filosofie eropna: je moet niet blij zijn dat je een individuele speler van Antwerp bent, maar dat je als ploeg vooruitgaat. Er komt namelijk een moment dat je als speler zal terugblikken op je carrière en je jezelf zal afvragen: heb ik gewonnen of hebben we er alles aan gedaan om samen te winnen? En daarnaast zou ik ook nog wel een paar mooie dingen willen meemaken. Het stadhuis zou mooi zijn (*glimlacht*). ■

UFSIA

Etienne Dhanis
1965-1975
(Economie)

Etienne Dhanis
1975-1985
(Economie)

Jean Van Houtte
1985-1995
(Rechten)

Carl Reyns
1995-2003
(economie)

RUCA

Lucien Massart
1965-1977

Marie De Groodt-
Lasseel
1977-1981

Gustaaf Van
Rompu
1981-1985

Wilfried Dierick
1985-1989

Walter Decleir
1989-2001

UIA

Laurent
Vandriessche
1971-1979

Robert Clara
1979-1983

Freddy Adams
1983-1995

Josse van Steen-
berge
1995-2003
(Rechten)

DOSSIER RECTORVERKIEZING

De moeder aller verkiezingen voor Universiteit Antwerpen breekt aan. Tijd om een nieuwe grote meneer te kiezen. En ach, wie weet, waarom eens geen *Iron Lady* die het Universitair schip veilig door woelige wateren loodst? Onder het moto "een geïnformeerde student, is er twee nietswetenden waard", zorgen wij dat u up-to-date blijft. ■

STAMBOOM VAN ONDER HET STOF

CONFEDERALE UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Francis van Loon

UNIVERSITEIT ANTWERPEN

Francis Van Loon
2000-2003
(Sociologie)

Alain Verschoren
2003-2008
(Sociologie)
2008-(heden)
(Wiskunde)

problemen en oplossingen bij Conservatie-Restauratie

Tekst: Ken Van Oproy ■ Foto's: Natasja Van Looveren

De studenten van de opleiding Conservatie-Restauratie zijn bezig met het bewaren van het verleden voor de toekomst. Als academische en interdisciplinaire opleiding is ze uniek in Vlaanderen. De laatste jaren heeft de opleiding een aantal belangrijke veranderingen ondergaan door de inkanteling en de academisering. Veranderingen die niet probleemloos zijn verlopen, en die een voortdurend proces van participatie vragen van studenten en proffen. *dwars* sprak met stuvers Frederik Blommaert en Nina Van Molle over problemen en oplossingen.

Frederik De problemen zijn begonnen met de inkanteling. Bij de herziening van de financiën is toen een heel deel van het onderwijsteam ontslagen omdat er minder geld was voor de opleiding. Dat heeft voor een personeelstekort gezorgd, waardoor de druk op de resterende docenten sterk verhoogd is. Omdat de financiering decretaal bepaald is door de Vlaamse regering, kon de universiteit er niets aan veranderen. De oplossing is het uittekenen van een hervormde bacheloropleiding, maar die zal pas in 2017-2018 in voege treden.

Nina Het grootste probleem is de communicatie, zowel tussen docenten en studenten als tussen docenten onderling. Hierdoor worden bijvoorbeeld opdrachten verkeerd ingeleverd of zijn er verplichte uitstappen waar de helft van de studenten niet komt opdagen, omdat ze pas tien minuten op voorhand op de hoogte gebracht werden. De online platformen SiSA en Blackboard worden bovendien niet correct en veel te weinig gebruikt.

Frederik De studenten konden hier weinig tegen inbrengen, omdat er tot vorig jaar maar één studentenvertegenwoordiger was die moest alles doen: faculteitsraad, onderwijscommissies ... En als je alleen bent is het ook veel moeilijker om tegen het hele docentenkorps in te gaan. Dit jaar zijn we gelukkig met twee en we proberen nog andere studenten warm te maken om zich bij ons aan te sluiten.

Bij één vak bestond er zelfs een GIS-correctie op een examen met open vragen

GIS-correctie op open vragen

Nina Ook op onderwijsvlak loopt er veel fout. Er zijn bijvoorbeeld geen evaluatiefiches voor praktijkvakken, waardoor de quoterings erg van de willekeur van de prof kan afhangen. Die hoeft zijn evaluatie namelijk niet te toetsen aan vooraf bepaalde puntenverdelingen zoals bij andere vakken. De evaluatie kan hierdoor heel erg subjectief worden.

Frederik Gebuisd om 'persoonlijke redenen' is zeker geen uitzondering in onze richting. De evaluatiefiches op orde krijgen is dus één van de belangrijkste werkpunten. Sommige docenten houden zich ook niet aan het OER (*onderwijs- en examenreglement, nvdr.*) en quoteren zeer streng. Bij één vak bestond er zelfs een GIS-correctie op een examen met open vragen, waarbij voor een fout antwoord punten werden afgetrokken en zelfs bij niet-opgeloste vragen punten werden afgetrokken! Dezelfde docent is ondertussen ook al twee of drie keer van quoteringsprincipe veranderd. Gelukkig is er ondertussen wel al overeengekomen dat alle proffen een workshop over het OER zullen volgen zodat ze weten wat er in staat en wat de regels zijn.

Nina Omdat Conservatie-Restauratie zo'n gespecialiseerde opleiding is, moeten we in kleine groepen werken tijdens de praktijklessen. Het personeelstekort zorgt ook hier voor acute problemen, want één docent moet soms aan drie bachelorjaren tegelijkertijd lesgeven. Uiteraard lijdt de individuele begeleiding daar onder. Dit probleem zal hopelijk met de hervorming in 2017-2018 opgelost worden.

Frederik Omdat de opleiding door de academisering en het afschaffen van het ingangsexamen veel aantrekkelijker is geworden, krijgen we bovendien te maken met een instroom van nieuwe studenten. Zo is er ook een plaatstekort ontstaan, vooral in de praktijklokalen waar we soms met grote objecten moeten werken. Groepen die vroeger tien personen groot waren, zijn nu met vijftien. Bovendien zijn de keuzemogelijkheden voor individuele projecten ook verminderd.

Nina Dit probleem werd aangekaart bij de faculteit, die binnenkort een meer rationele verdeling van de gebouwen van campus Mutsaard zal bekijken. Bovendien komen de gebouwen van campus Paardenmarkt binnen enkele jaren vrij, samen met Het Brantijser waar nu nog Antwerp Management School gehuisvest is. Dan kan men bekijken welke opleidingen best naar die gebouwen kunnen verhuizen.

oplossingen in zicht

Nina De problemen die we hebben opgenoemd, kwamen naar boven gekomen na een klacht van één student. De Studentenraad heeft toen besloten een algemene bevraging te houden om te zien wat de pijnpunten waren. Het decanaat is dan tussenbeide gekomen en heeft overleg gepleegd met de stuvers en de docenten. Met het onderwijskorps zijn werkpunten afgesproken en de sfeer tussen studenten en docenten is intussen ook al een stuk verbeterd. Sommige proffen zijn zelfs al naar ons gekomen omdat ze de steun van de studenten willen om bepaalde hervormingen door te voeren. Maar we hebben ook studenten nodig die de actieve rol als stuver willen opnemen zodat er voldoende inspraak is bij de hervormingsplannen voor onze opleiding.

Frederik De geruchten dat de opleiding zou worden opgedoekt zijn dan ook fundamenteel onwaar. De rector heeft onlangs in de Raad van Bestuur van de universiteit nog eens zijn vertrouwen in de opleiding bevestigd, omdat het een belangrijke niche is waar kunst en wetenschap samenkomen. Er is dus nooit officieel sprake van geweest om de opleiding af te schaffen. Maar voor problemen die we hebben is wel geen *direct fix* mogelijk. Het gaat om een hervormingsproces van zeker vier jaar. We hebben dus mensen nodig die ons willen opvolgen om alles in goede banen te leiden. ■

samen lezen, samen delen

Tekst en beeld: Anouk Buelens-Terryn

Er wordt een kortverhaal voorgelezen. Ik sluit spontaan de ogen en voel me even weer als een kind dat ingestopt wordt. Wanneer de stem ophoudt, valt een andere in. Ik zie een andere deelnemer die een zin herhaalt. Eentje die haar aanspreekt. Ook voor mij is dit een pakken-de zin. We blijken er verschillende redenen voor te hebben, maar een gevoel van verbondenheid is ontstaan.

Een netwerk van voorleesgroepen schiet als paddenstoelen uit de Vlaamse grond. Ze planten zaadjes voor een wereld waarin iedereen toegang heeft tot sterke verhalen en poëzie. De tuinman is Het Lezerscollectief, een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk. Voor onze Vlaamse boekentuin werd de mosterd van over het water gehaald.

Engelstalige wortels

Het Lezerscollectief laat zich graag inspireren. In Groot-Brittannië staat The Reader Organisation al een paar hoofdstukken verder en zij is nog lang niet uitverteld. Jane Davis, professor Literatuur aan de universiteit van Liverpool, merkte na vijftien jaar academische carrière op dat ze niemand met een soortgelijke achtergrond tegenkwam. Zelf kon ze maar moeizaam uit de kansarmoede opstaan, maar door de aanmoediging van een bijzondere leraar, Brian Nellist, is het haar toch gelukt. Hij stimuleerde haar om de A-levels te behalen, universiteit aan te durven en later nog, om te doctoreren.

Jane Davis bezoekt de intussen hulpbehoevende Brian nog steeds elke vrijdag. Niet enkel hij was een grote troost toen ze in een uitzichtloze situatie zat, ook boeken toonden haar steeds een perspectief om te kunnen ontsnappen aan de eigen *shit*.

Op zoek naar 'lotgenoten' stichtte ze The Reader Organisation. Leesgroepen brengen hoogstaande literatuur en poëzie tot bij kansarme omgevingen. Tekstanalyses maken plaats voor leesbeleving en het delen daarin. Intussen, meer dan tien jaar later, zijn er vierhonderd leesgroepen die wekelijks samenkomen in het Verenigd Koninkrijk. Het (voor)lezen in groep slaat aan en onderzoek leert dat de mentale weerstand bij de deelnemers verhoogt en de literatuur reikt hen een beter inzicht in de wereld rondom hen. Jane Davis ruilde intussen haar academische carrière in voor het leiderschap van haar leesorganisatie. In 2012 nog gaf ze hierover een lezing aan onze eigen UAntwerpen.

Nu heb je weer een tekst gekozen die over mij gaat!

voorgelezen wo(o)rden

Niet enkel het sociale aspect moedigt aan tot voorlezen. Het hardop lezen wordt ook bepleit door auteurs zelf, zoals Ted Hughes in zijn postuum uitgegeven werk *Ik wil nooit vergeven worden* (2008):

“Eliot zegt dat het beste wat een dichter kan doen is zoveel mogelijk poëzie hardop te lezen. Het moet klank zijn. Stil lezen gebruikt alleen die delen van de hersenen die bij het zien worden gebruikt. Niet de hele hersenen. Dat betekent weer dat het literaire gevoel van een stille lezer losstaat van de motorische en auditieve delen van de hersenen die gebruikt worden om hardop te lezen – tong en oor. Dat betekent dat maar een derde van de mentale componenten in hun geschreven werk of in hun begrip van lezen aanwezig zijn – een derde emotionele lading.”

het nut van poëzie

“Kritische stemmen roepen graag dat poëzie geen nut heeft”, stelt Jan Lauwereyns vast. Hij is als neurowetenschapper geboeid door cognitieve en neurale mechanismen. Hij is professor in Japan, een bekroond Vlaams dichter en tevens peter van Het Lezerscollectief. Zijn functieomschrijvingen lezen tegenstrijdig, maar de Japanse cultuur toont dat poëzie en wetenschap geen tegenstrijdigheden zijn en elkaar net versterken. “Poëzie brengt verschillende vormen van de werkelijkheid. Mijn wetenschappelijke kant observeert deze verschillen. Mijn poëtisch werk creëert er.” In de Japanse Kyushu universiteit huizen *Arts and Sciences* dan ook onder één dak.

Maar hoe zit het nu met die kritische stemmen? Hebben ze gelijk? Jan Lauwereyns merkt glimlachend op dat ze met die bewering net een bestaansreden creëren voor de poëzie. “Door te beweren dat gedichten geen nut hebben, zijn we niet verplicht een nut te ontwikkelen waardoor poëzie toch weer nuttig wordt.”

Laat bovenstaande paradox vooral in herinnering brengen dat poëzie in de eerste plaats om de tekst draait. Edgar Allan Poe schreef in *The Poetic Principle*: “*the poem written solely for the poem’s sake*”. Het is het gedicht dat ons doet stilstaan, ons genot door verkenning verschaft. Het is de lezer die een betekenis schept rond het gedicht. Samen lezen brengt dit aspect ook sterk naar boven. We kunnen informatie blijven halen uit de verhalen ... ad infinitum! We fantaseren, associëren en vertellen erbij. Roland Barthes bundelt dit fenomeen in zijn begrippen ‘punctum’ versus ‘studium’. We creëren allemaal onze eigen werkelijkheid.

verschillend bewustzijn

“Het is een frappante paradox”, bedenkt Jan Lauwereyns, “dat onze hoogstpersoonlijke ervaringen tegelijk uniek en universeel zijn.” Na een korte denkpauze besluit hij: “Wellicht is het net daardoor dat we de ervaring van een ander kunnen snappen.” Hier neemt zijn wetenschappelijke kant het even over: “Onze spiegelneuronen liggen aan de basis van deze *Theory of Mind*. Deze neuronenvaten liggen vervat in de ventrale premotor cortex, een plaats in ons brein waar ook de Broca-zone aanwezig is. Dit is een taalzone die instaat voor de productie van de syntaxis.

Het is een samensmelting tussen taal en het vermogen tot spiegeling. Empathie sluit hier nauw bij aan. Het vereist ervaring om een ander te kunnen integreren in het eigen denken.”

We creëren allemaal onze eigen werkelijkheid

Dit komt sterk tot uiting bij lezen. We maken een dynamische koppeling met de personen en de mensen aan wie ze ons doen denken. Tijdens het samen lezen wordt, als we daarvoor kiezen, onze associatie uitgesproken en gedeeld. Twee mensen en hun hersenen staan in verbinding.

gemeenschappelijk veld

Dr. Jan Raes, psychiater en medeoprichter van Het Lezerscollectief, gaat hier enthousiast op voort. “Samen lezen zorgt er inderdaad voor dat de ruimte tussen twee hersenen verkleint. We kopiëren en spiegelen ons aan elkaar. We zijn bovendien ook elk ons eigen elektromagnetisch veld en tijdens het samen lezen kruipen al deze veldjes samen rond de tafel. Onze spiegelneuronen gaan harder werken, de magnetische velden beïnvloeden elkaar. Ons hart genereert zelfs een sterk ‘veld’. Tijdens het samen lezen schuiven alle hartfrequenties lichtjes naar elkaar toe. Samen lezen stimuleert de empathie voor elkaar.” Jan Raes vervolgt zijn relaas: “Je zou ook kunnen volksdansen natuurlijk, maar in groep lezen brengt toch een bijzondere innerlijke mystiek aan de oppervlakte.”

De mystiek is het meest voelbaar bij teksten die meer intiem vertellen over een persoonlijke belevenis. “Deelnemers gaan dan in dezelfde intieme sfeer reflecteren over hun persoonlijke levensverhaal”, getuigt Jan Raes. “Ze betreden hun herinneringen met dezelfde openheid als ze de schrijver horen doen in het verhaal. Zo ontstaat een dubbel verhaal: één in de gedeelde wereld van de voorgelezen tekst en één in de stilte van de eigen geschiedenis. Soms getuigen deelnemers van deze innerlijke verhaallijn, heel treffend als een diepe reflectie op de tekst. Hiervan getuige mogen zijn, is een voorrecht dat door alle deelnemers met groot respect wordt aangenomen.”

voorbeeld

Dat voorrecht beaamt Kristien Van Damme volmondig. Ze is werkstudente aan Universiteit Antwerpen en leesbegeleidster voor mensen die psychisch kwetsbaar zijn. "Mijn deelnemers lezen zelf geen romans. Meelezen is een manier om toch met literatuur in contact te komen. Het is steeds fijn als een deelnemer me laat weten dat ze het alleen al lang zou weggelegd hebben. Soms gebeurt dit achteraf, soms ontstaat het gesprek tijdens het lezen. Of niet. Maar dat is ook niet erg. We komen niet bijeen om dat gesprek aan te gaan, ons gemeenschappelijke geboeid zijn door de tekst is de basis van onze bijeenkomst."

Kristien lacht even hardop. "Ik kies de teksten op basis van het hoge literaire gehalte en de universitaire herkenbaarheid. Een deelnemer riep laatst uit: 'Maar je doet het erom! Nu heb je weer een tekst gekozen die over mij gaat!' Dat zijn de mooie momenten waarop je beseft dat een tekst meerdere mensen kan raken, voor meerderen erg herkenbaar kan zijn."

nabeeld

Meelezen in een groep doet je anders kijken en denken, merk ik na een leessessie. Jan Lauwereyns glimlacht na mijn biecht. "Reading Literary Fiction improves Theory of Mind." Ik moet even bedenkelijk kijken. "Het is een artikel uit *Science* dat aantoonde dat je direct na het lezen van een roman, alles meteen beter en anders kan bekijken", vervolgt Jan. "Een tekst kan je een voorbeeld geven of een denkwijze toefluisteren. Maar vergeet ook niet dat we ook nabeelden hebben."

Ze laten toe om voor- of achteruit te sturen. Het vervat de helende functie van de tekst. Lezen is niet enkel een plezier, het kan ook je eigen geschiedenis rijker maken."

Ben je geïnteresseerd in het samen lezen? In wat Het Lezerscollectief doet? Kom dan eens meelezen op de Boekenbeurs. Er zijn tenminste drie (gratis) leessessies per dag! Ben je geïnteresseerd om je te engageren? Meld je dan even aan op info@lezerscollectief.be en ontvang meer informatie. Misschien beginnen we wel zelf met een leesgroep in onze eigen universiteitsstad ... ■

Lezen is niet enkel een plezier, het kan ook je eigen geschiedenis rijker maken

betweter

logica op twee wielen

Tekst: Jutta Buytaert ■ Illustratie: Yannick De Meulder

Van winkelstraat naar winkelstraat, van universiteit naar kot, van café naar café. Ze zijn met duizenden, zij die voor hun korte en iets langere verplaatsingen dagelijks gebruik maken van het Antwerpse Velo-systeem? Een mierennest van krioelende rode fietsjes waarin zich vooral tijdens de spitsuren enkele duidelijke stromen aftekenen.

Niet toevallig zijn er in de directe nabijheid van het Centraal station vijf grote staanplaatsen te vinden. Opleggers vol fietsjes proberen de populairste stationnetjes tijdig te bevoorraden en overvolle rekken te ontlasten voor de volgende gebruiker zich ongeduldig aandient.

In de niet afhoudende stroom van af- en aan rijdende fietsers moet welhaast een diepere logica zitten; de haast vanzelfsprekende cadans die velorijders van allerlei pluimage volgen – bekijk vooral de fotoreportage in onze centerfold – is onmogelijk spontaan ontstaan. Maar hoe kan er logica zitten in deze mengelmoe van individuen die soms alleen het Velo-abonnement als gemeenschappelijk kenmerk hebben?

De logica zit 'm niet in de gebruikers, maar in het systeem zelf, zo laat het Velo-team ons weten. "Je krijgt steeds de fiets toegewezen die al het langst in het Velo-station in kwestie staat. Zo worden de fietsen optimaal in roulatie gehouden en vermijden we dat sommige fietsen lange tijd in een Velo-station blijven staan."

Velo discrimineert niet: geen gebruikers, geen fietsjes. ■

www.dwars.be
elke week nieuwe webartikels

**een onaantrekkelijke en
Irrational Man
de dwarsdoorsnede**

Woody Allen is een controversieel filmmaker tegenwoordig, maar is zijn laatste werk, Irrational Man, de controversie nog wel waard? Redacteur Lynn dacht er het hare van: ze sleep het virtuele fileermes en ging ermee langs de graat van deze overgewaardeerde prent.

**Dichter bij cultuur
Closer/Dichterbij**

Een avondje gezellig uit eten combineren met een expositie of een beunhard rockconcert? Vervolgens samen met The Van Jets 'een danske te placenten' op de afterparty? Op cultuurfestival Closer/Dichterbij kon het! Een impressie van dit jonge festival en een babbeltje met organisatoren en kunstenaars bewijzen waarom het een plekje verdient in de agenda van elke cultuurminnende student. ■

centerfold

geen Antwerpenaar zonder stadsfiets

Foto's: Fien Brees en Natasja Van Looveren

achter de schermen van De Ark

een bezoekje bij de lama's op Campus Drie Eiken

Tekst: Anouk Buelens-Terryn ■ Foto: Universiteit Antwerpen

“Wist je dat er een lamaprofessor is op onze campus? En hij vloog helemaal naar Parijs om er eentje te opereren!” Broodje-aapverhalen zijn van alle tijden en hoewel ze vaak compleet van de pot gerukt zijn, duikt er af en toe een kern van waarheid op. Het is ook niet verwonderlijk dat er sprookjes rondfladderen over de mysterieuze lama's op Campus Drie Eiken. Het wordt hoog tijd dat onze curiositeit bevredigd wordt.

Dertien uur. Ik betreed een lange, lichte gang vol met dierskeletten. Boven mij zweeft een vogelgedaante aan een touwtje. Ik bevind me duidelijk in het departement Diergeneeskundige wetenschappen. Een deur met een bordje ‘Ten Strengste Verboden de Dieren te Voederen’ is mijn bestemming.

ontmoeting

Na het aankloppen en een hartelijke hand, voelt professor Jo Leroy mijn vraag al hangen: “De lama's hier op de campus zijn inderdaad mijn fout.” Zijn handen tekenen denkbeeldige aanhalingstekens bij het laatste woord. “Tijdens een reis naar Zuid-Amerika in 2001 leerde ik deze bijzondere dieren kennen en ik was meteen verkocht. Na mijn reis startte ik mijn doctoraatsonderzoek op aan de faculteit Diergeneeskunde in Gent en bleef ik ook betrokken bij de praktijk. Het is toen dat een biotechnologiebedrijf uit Zwijnaarde me benaderde om hen te adviseren bij het opzetten van een onderzoek met lama's.”

Wanneer ik luidop veronderstel dat hij direct op die vraag inging, blijkt dat het toen toch allemaal wat complexer was dan het lijkt. “Elk dier vereist een eigen aanpak en lama's waren niet bepaald een onderwerp in mijn curriculum als dierenarts. In het land der blinden is éénoog koning en ik moest dus zelf op onderzoek uit. Na heel wat zelfstudie en het opzoeken van internationale experts, heb ik me gaandeweg verdiept in de diergeneeskunde van de kleine cameliden.”

op weg

"Toen ik in 2006 de kans kreeg om hier aan Universiteit Antwerpen een doctor-assistentplaats in te nemen, merkte ik al snel op dat hier helemaal geen levende dieren werden gebruikt in het onderwijs. Samen met de collega's tekende ik een plan uit en twee jaar later werd onze stal gebouwd. We doopten hem tot 'De Ark' en zetten daar koeien en paarden. We contacteerden ook bedrijven om lama's te kunnen huisvesten." Hij onderbreekt zijn enthousiast relaas en vraagt of ik geen zin heb om mee de stal te bewonderen.

We lopen de lange gang weer door. Deze keer passeren we een paardenskelet. Hij opent een deur en een rek met laarzen trekt mijn aandacht. We maken onszelf *stal-proof* wanneer we onze vetters losmaken, pols ik naar de relatie tussen de lama's en de biotechnologiebedrijven.

"Lama's behoren tot de Camelidae en deze blijken een bijzonder afweermechanisme te hebben. Hun humorale afweer kent net als bij ons antilichamen, alleen kennen ze bij deze dieren een erg versimpelde structuur. In plaats van twee antigeen-specifieke delen, bevatten de antilichamen in deze dieren er maar één. Zo zijn ze kleiner en hebben ze maar één gen nodig om een match te vormen met het antigeen. Je zou denken dat ze daardoor minder specifiek zijn in hun afweer, maar dat blijkt niet het geval. Dat maakt hen bijzonder interessant voor geneeskundige doeleinden."

Ondertussen hebben we onze laarzen aan en zijn we op weg naar de Ark. Hij vervolgt zijn verhaal: "De lama's die we hier huisvesten kun je bekijken als antistoffendonoren voor deze biotechnologiebedrijven. Of beter, als donoren van het gen van een specifieke antistof. Om dit te bekomen worden de dieren af en toe onderhuids ingespoten met een specifiek antigeen. Het dier zelf merkt er helemaal niets van maar het immuunsysteem reageert natuurlijk. Je kan het perfect vergelijken met een immunisatie. Na zes tot acht weken trekken we bloed dat door het biotechnologiebedrijf wordt opgehaald. Zij isoleren dan de antistoffen en de witte bloedcellen. Bij dat hele proces staat het comfort van de dieren op de eerste plaats. Ze worden verzorgd als koningen!"

De Ark

We stappen het laatste lichtjes stijgend deel van het pad op en de lama's komen in zicht. "Mensen die hier zonder achtergrondkennis komen, zouden direct op onze deur staan kloppen. Zij zien alleen maar de hoge zwarte hekken en de kale plekken in hun vacht." Ik merk inderdaad stukjes haarloze lamahuid op. "We scheren opzettelijk wat pels weg om te controleren of de dieren echt geen reactie vertonen na het prikken", verklaart Jo. "De omheining is helaas noodzakelijk. De dieren zijn niet onze eigendom, maar van de bedrijven. En aangezien lama's behoorlijk kunnen springen, is een lagere omheining ook geen optie." Het klinkt bizar, maar het is al verwonderlijk dat de lama's een buitenloop ter beschikking hebben. De 45 m² loopruimte in openlucht per stal is een unicum in Vlaanderen. "Dat wil ik graag veranderd zien. We proberen vanuit de universiteit in samenwerking met Dierenwelzijn de wetgeving rond de huisvesting aangepast te krijgen, zodat alle dieren in betere omstandigheden leven."

Hij opent de deur van de stal. We duwen onze laarzen in een grote spons met ontsmettingsmiddel en stappen de stal binnen. Wanneer hij de laatste deur naar de lama's opent, komen ze ons tegemoet gelopen. Van schuwheid is geen sprake. "We passen dan ook een zeer strikte screening toe voordat we de lama's hier huisvesten. Als we na een wachtperiode van drie weken merken dat de dieren zich niet hebben kunnen aanpassen, brengen we ze terug naar de kweker. Lama's zijn heel nieuwsgierige dieren en daardoor zijn ze heel aangenaam in de omgang. Maar je moet hun handleiding wel goed kennen. Daarom zetten we ze ook graag in tijdens het onderwijs met onze studenten Diergeneeskunde." De dieren blijven maar gemiddeld vier tot zes maanden op de campus logeren, daarna gaan ook zij terug naar de kweker. Uiteindelijk komen ze van daaruit ook vaak op boerderijen terecht.

weer terug

Wanneer we weer teruglopen denk ik plots terug aan het broodje-aapverhaal. Jo lacht. "Soms ontbreekt het inderdaad elders aan dierenartsen met de nodige expertise. Dan vlieg ik wel eens naar het buitenland om moeilijke operaties uit te voeren of om advies over lama's te verstrekken."

We nemen afscheid en wanneer ik later de aula weer binnenstap, ben ik stiekem jaloers op die derde bachelorstudenten Diergeneeskunde die tijdens hun praktijklessen deze lama's mogen verzorgen. ■

microscop op wetenschap

melkzuurbacteriën als alternatief voor antibiotica?

Tekst: Anouk Buelens-Terryn ■ Illustratie: Basia Dajnowicz

De nood aan alternatieven voor antibiotica is hoog. Vorige maand kon je in jouw geliefde studentenblad immers lezen hoe de ziekenhuisbacterie resistent is voor de meeste antibiotica. *dwars* ging op zoek naar hoopvoller nieuws en kwam terecht bij professor en bio-ingenieur Sarah Lebeer. Zij doet al vijftien jaar onderzoek naar melkzuurbacteriën. Net als de ziekenhuisbacterie zijn ze microscopisch klein, maar waar de ziekenhuisbacterie ons lichaam kan aanvallen, heeft de melkzuurbacterie de mogelijkheid onze verdedigingslinie te versterken.

melkzuurbacterie?

Ben je bekend met de melkzuurbacterie? Je lichaam alvast wel. Het is de bekendste bacterie in je yoghurt. Haal nu niet in paniek je volledige voorraad uit de koelkast. Deze bacteriën zijn je vrienden. Ze elimineren de slechte bacteriën uit jouw voeding en worden niet voor niets probiotica genoemd.

Probiotica werden in 1989 beschreven door Roy Fuller als “een levend microbiologisch voedingssupplement, dat de gezondheid van de gastheer mogelijk bevordert door het microbiële evenwicht in de darmen te verbeteren”. Ondertussen is aangetoond dat de melkzuurbacterie niet enkel een rol speelt in de darmen, maar zich ook in onder andere de vagina, luchtwegen en neus- en keelholtes bevindt. Plaatsen in het lichaam waar vaak infecties voorkomen en die nog te vaak worden behandeld met antibiotica.

“Het voorschrijven van probiotica is natuurlijk niets nieuws”, vertelt Sarah Lebeer. “Bij maag- en darmontstekingen is het een veelgebruikte therapie. Na een antibioticakuur worden de probiotica toegediend om de evenwichten weer te herstellen.”

hoopvolle resultaten

“Of melkzuurbacteriën enkel een aanvullende behandeling is op antibiotica? Niet noodzakelijk. De melkzuurbacterie heeft als behandeling nog een serieus groeipotentieel. Verschillende onderzoeksgroepen bestuderen de kracht van deze types bacteriën en in het laboratorium krijgen we alvast mooie resultaten.”

Een Amerikaanse studie toonde aan dat mensen die (zo goed als) nooit een sinusitis oplopen, een veel grotere hoeveelheid melkzuurbacteriën hebben, die huizen in hun bovenste luchtwegen. Dat is interessant omdat het doet vermoeden dat de hoeveelheid melkzuurbacteriën omgekeerd gerelateerd is aan de kans op infecties.

Omdat bacteriën enorm veel soorten en nog specifiekere stammen kennen die onderling allemaal een beetje van elkaar verschillen, legt het Antwerpse onderzoeksteam een collectie aan van stammen van melkzuurbacteriën. Er werd onder andere een oproep gelanceerd om staaltjes neusslijmvlies te verzamelen. Zo kunnen de onderzoekers de bacteriën in een gezonde neus en bij mensen met een sinusitis vergelijken. De bacteriën die een goede kans op bescherming van onze luchtwegen bieden, worden geselecteerd en gebruikt om in het laboratorium de strijd aan te gaan met de slechte bacteriën.

Zo zagen de onderzoekers van het departement Bio-ingenieurswetenschappen tijdens testen hoe de melkzuurbacterie de ziekenhuisbacterie overwon en zo dezelfde resultaten als antibiotica bereikten. Een belangrijk detail is dat deze testen onder laboratoriumomstandigheden plaatsvonden. Of de melkzuurbacterie in het lichaam, onder andere condities, dezelfde reactie vertoont, dient nog verder onderzocht te worden. De overheid ziet alvast potentieel in het onderzoek en vanaf januari 2016 kan de Antwerpse onderzoeksgroep dan ook rekenen op meer subsidies, waardoor het lopende onderzoek zich van zijn kinderschoenen kan ontdoen.

een knooppunt van branches

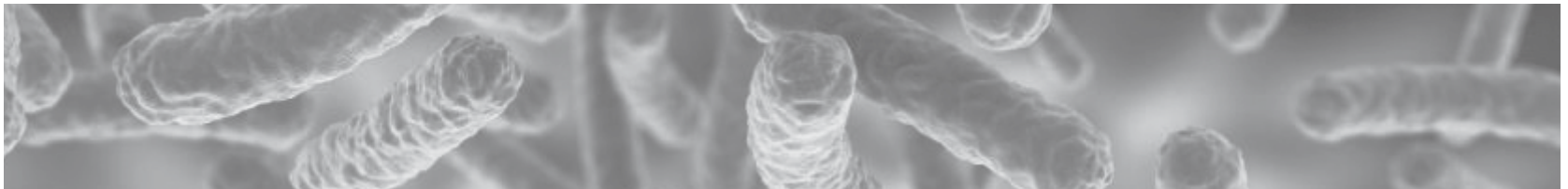
Het departement Bio-ingenieurswetenschappen staat niet alleen achter het project. Farmaceutische kennis is nodig om de bacteriën levend te houden, wat niet evident is wanneer je ze als medicijn wil gebruiken.

Ook andere sectoren zijn geïnteresseerd: veevoederbedrijven kijken uit naar mogelijke alternatieve medicijnen en ook de voedselindustrie is benieuwd naar de mogelijkheden voor hun branche. Tegenwoordig wordt immers een overgroot deel van onze voeding gesteriliseerd, wat als consequentie heeft dat het ook snel vervalt. Chef-koks zoals Kobe Desramauts merkten terecht op dat voedsel helemaal niet steriel hoeft te zijn en dat gefermenteerde voeding, zoals yoghurt met melkzuurbacteriën, naast smaakvoller, gezonder, bovendien ook langer goed blijft. Een samenwerking werd uit de grond gestampt en de fermentatie van wortelen en andere groenten was plots niets nieuws meer onder de zon. Het labo maakte onder andere met behulp van DNA-technieken een analyse van de (melkzuur)bacteriën in groentensappen, onder meer voor het project Ferme Pekes waarbij ook mensen thuis groenten fermenteren en stalen aanleveren.

De samenwerking tussen het laboratorium en de koks loopt langs twee kanten, de voedingsindustrie bood immers ook een extra invalshoek voor het project. Doet het eten van gefermenteerde voeding de populatie van melkzuurbacteriën stijgen in ons lichaam? Op dit antwoord is het nog wachten.

hét alternatief?

“Het onderzoek is veelbelovend, maar ik wil zeker niet beweren dat melkzuurbacteriën hét alternatief zijn voor antibiotica”, besluit Sarah Lebeer. Maar er worden al stappen vooruit gezet. “Je kan wel stellen dat ze goed zijn om beginnende klachten te bestrijden waarmee je bij de huisarts komt. Hierdoor zwak je het gebruik van antibiotica af, maar bij woekerende infecties moet je toch nog steeds naar antibiotica grijpen.” ■

het doopfenomeen

Stadscampus versus buitencampussen

Tekst: Alexia D'hont, Sofie Vanderhulst ■ Foto: Natasja Van Looveren

Oktober heeft zich aangeboden. Een belletje gaat rinkelen bij elke doopgezinde student. Jaarlijks laten tal van studenten zich tijdens deze periode onderdompelen in de mysterieuze gewoonten van een voor hen nog onbekende studentenvereniging en kiezen reeds gedoopte leden van die vereniging ervoor deze kersverse lading schachten en porren te drillen tot anciënniteit. Voor elk van beide partijen is het een spannende gebeurtenis van begin tot eind. Het begint al met de keuze van je studentenclub.

Onze geliefde Universiteit Antwerpen heeft ervoor gekozen haar rijk te verdelen over een eclectische Stadscampus en een wetenschappelijk gerichte buitencampus. Nu rijst de vraag: in welke mate verschilt het ritueel gedoopt worden op deze campussen? Ben je beter af op de oevers van de Schelde, in de bunkers van Edegem, of is het in se één pot nat? Om dit alles op te klaren, is *dwars* met haar vragen op zoek gegaan naar enkele schachtentemmers en zedenmeesters van clubs op beide campussen.

De meeste verenigingen hebben een schachtentemmer en een zedenmeester. Deze functies zijn ingericht om de nieuwelingen te drillen en in het gareel te houden tijdens

de doop en ontgroening. Wanneer er zaken uit de hand dreigen te lopen, is de zedenmeester er om de schachten te ondersteunen waar nodig en om hen eventueel even af te zonderen zodat ze kunnen bekomen.

alles volgens de regels

Sinds enkele jaren is er in Antwerpen een doopcharter, dit is een reglement dat is opgesteld door verschillende instellingen op vraag van het Antwerpse Studentenoverleg (ASO) en moet ieder jaar ondertekend worden door de stad en de dopende studentenclubs.

Deze overeenkomst heeft als doel de activiteiten in goede banen te leiden zodat noch de studenten, noch de stad op haar publieke domein hier teveel hinder van ondervinden. De praeses en schachtentemmer tekenen dit contract en er worden ook effectief controles uitgevoerd om te checken of deze regels weldegelijk nageleefd worden.

De bedoeling is dus dat de integriteit van het hele gebeuren bewaard wordt en dat de activiteiten niet al te vaak de spuigaten uitlopen. Zo stelt het doopcharter onder andere dat er maar op een aantal op voorhand afgesproken locaties doopactiviteiten mogen plaatsvinden en dat er geen gebruik mag worden gemaakt van slachtafval. De clubs die deze regels niet naleven kunnen dan ook gesanctioneerd worden, hierbij kunnen boetes worden opgelegd en de financiële ondersteuning van de stad kan voor het hele academiejaar ontnomen worden. Het doopcharter is voor iedereen die zich wil informeren terug te vinden op het wereldwijde web.

Sommige verenigingen op de Stadscampus trekken tijdens hun doopweek voor bepaalde activiteiten naar de uithoeken van de buitencampussen. De reden hiervoor is dat er meer ruimte en afzondering is, dit geeft hen de mogelijkheid om de schachten zwaardere fysieke proeven te laten uitvoeren. Het is gewoon een *changement de décor* die voor de nodige afwisseling zorgt om de schachten op creatieve wijze bezig te houden. Wel zijn er minder politiecontroles waardoor de doopmeesters meer hun gang kunnen gaan, zij het binnen de grenzen van wat kan en mag volgens het doopcharter, onder toezicht van hun temmer en zedenmeester. De oorzaak hiervan ligt er waarschijnlijk in dat derden minder hinder ondervonden door de geïsoleerde locatie. De rivaliteit die soms tussen studentenclubs opduikt, wordt volledig aan de kant geschoven en iedereen kan zo naast elkaar zijn gang gaan.

een beetje afzien kan geen kwaad

Of je nu op de buitencampussen of de Stadscampus gedoopt wordt, is echt niet de doorslaggevende factor. Wat blijkt, is dat er tussen studentenverenigingen onderling gewoon heel veel verschil qua doopkarakter, los van de locatie waar de activiteiten plaatsvinden. Zowel in de stad als op de buitencampussen zijn er strengere en minder strenge clubs.

Deze verschillen op vele vlakken: de ene club organiseert een schachtenverkoop, een doopweek en later op het jaar een ontgroening om de inwijding te voltooien, terwijl andere clubs kiezen voor een doopdag of doopcantus die de schachten dus minder lang laten afzien. Iedereen kan zo dus kiezen hoe ver hij of zij wilt gaan om zich te laten dopen. Wel is het zo dat de meeste clubs van de Stadscampus met een schachtenverkoop werken, waarbij de nieuwelingen verkocht worden aan reeds gedoopte studenten. Dan verschilt het van de ene vereniging tot de andere of de schachten een week lang intensief gedoopt worden door hun kopers en het praesidium of ze verspreid over een langere periode losse activiteiten toebedeeld krijgen.

hoe meer zielen hoe meer vreugd?

Over het algemeen hebben de studentenverenigingen op de Stadscampus een groter aantal leden, waardoor het doopfenomeen logischerwijze een grotere omvang kent. Dit is echter weer relatief aangezien elke campus grotere en kleinere clubs kent. Wanneer er een kleinere groep schachten is, kan het zijn dat er meer individueel gedrild wordt en de doop een persoonlijker karakter krijgt. Terwijl een grote groep vaak voor een meer openbaar karakter zorgt. Zo zal er op de buitencampussen soms meer vuiligheid aan te pas komen (dit laten we volledig aan de verbeelding over), terwijl er op de Stadscampus grootsere activiteiten plaatsvinden waarbij een schacht zich meer bekeken zal voelen door een enorme menigte. Het is wel zo dat je na een doopweek bij een grote studentenclub niet per se iedereen kent, terwijl dit bij een kleinschalige vereniging uiteraard vanzelf gaat.

Beide rituelen hebben hun charme en of je nu met honderd of met tien gedoopt wordt, een intense groepsgeest zal altijd gevormd worden en het geeft een geweldig gevoel om te beseffen dat je op zo'n korte tijd, zo'n diepe vriendschappen opbouwen door samen door het vuur te gaan. De keuze is dus helemaal aan jou of het dat waard is. Via het doopcharter kan je op voorhand je eigen rechten tijdens het doopfenomeen opzoeken en zo de juiste grenzen stellen. ■

proffenprofiel: Luc Duerloo

over shaken en tijdreizen

Tekst: Margo Buelens-Terryn ■ Universiteit Antwerpen

Derubriek 'proffenprofiel' toont professoren zoals je ze nog nooit zag: als mensen. *dwars* stelt de vragen die bij menig student al jaren door het hoofd spoken: wat zijn/haar docent zoal op zijn brood smeert bijvoorbeeld. Prof. dr. Luc Duerloo, hoogleraar aan het departement Geschiedenis, wordt deze maand bestookt met vragen.

Wat mist u het meest aan student zijn?

Als ik eerlijk mag zijn, mis ik mijn studententijd niet. Het waren mooie jaren die ondertussen ver weg lijken. Maar iets missen, nee. Het kan misschien vreemd klinken voor een historicus, maar een mens moet wel in het nu leven.

Wat is nu het allerleukste aan prof zijn?

Dat is een moeilijke, omdat er zoveel verschillende aspecten aan de job zijn. Ik kan geweldig genieten van een college dat helemaal volgens plan verloopt. Het geeft veel voldoening als je ziet hoe jonge mensen in je vak openbloeien. Iets helemaal nieuws ontdekken in de archieven is voor mij een haast fysieke sensatie. En reizen natuurlijk. Plekken bezoeken die je een historische sensatie geven of een lezing geven in een stad waar je voordien nog nooit geweest bent. Als je zoals ik over vorsten en elites werkt, kom je wel eens op plaatsen waar je normaal niet binnenraakt. Zo sprak ik ooit in St. James's Palace, Hampton Court en ook in het jachtslot van Stupinigi nabij Turijn. In Genua nodigde de markies Doria, een verre verwant van de beroemde admiraal van Karel V, de sprekers uit op het diner in zijn palazzo op de Strada Nuova. Je wordt er geen beter of slechter mens van, maar het blijft je wel bij.

Wat is het vreemdste dat u ooit zag in een aula?

Het is pas als je de eerste keer vooraan staat dat je beseft dat je in een aula werkelijk alles kan zien wat er gebeurt. Vandaag zie je vooral studenten die naar het scherm van hun laptop staren en plots beginnen grinniken. Daar hoeft ik verder geen tekening bij te maken. In het verleden ging het er wat inventiever aan toe. Ik heb een meisje het haar van haar vriendje zien kammen. Ik heb een kerel met veel smaak zijn neus zien leegeten. Ik herinner het me omdat ik die keren een opmerking heb gemaakt. Op mijn vorige werkplek kwamen er eens tijdens een college dat om 8.30u van start ging, twee ladderzatte studenten binnen gewaggeld. Ze hadden hun linten nog aan en hadden duidelijk hun bed niet gezien. Toen ik ze vroeg om te vertrekken, zei één van de twee met dubbele tong: "Maar ze zeggen dat u zo plezant lesgeeft." Ik heb bedankt voor het compliment, maar hen toch maar naar bed gestuurd.

Stel: het beroep historicus wordt van de ene op de andere dag afgeschaff. Wat gaat u doen om geld in het laatje te brengen?

Een catastrofe natuurlijk, maar misschien niet zo ondenkbaar als het lijkt. In Japan heeft zowat de helft van alle staatsuniversiteiten te kennen gegeven dat ze hun afdelingen in de humanities willen sluiten. In Vlaanderen duwt het financieringssysteem voor de universiteiten de menswetenschappen almaar meer in het verdomhoekje. Het zou er wat van afhangen op welk punt in mijn leven dit schrikbeeld werkelijkheid zou worden. Als het voor of tijdens mijn studententijd was gebeurd, dan was ik allicht toch architect geworden. Ik heb namelijk lang getwijfeld of mijn roeping niet daar lag. Maar ik vermoed dat je bedoelt wat ik zou doen als het me vandaag overkwam. In dat geval zou ik misschien wel in de reiswereld belanden. Een mens kan niet teveel reizen in zijn leven en ik betrap me er regelmatig op dat ik in mijn colleges de studenten allerhande reisbestemmingen aanprij.

Als de cursussen bedrijfsbeheer die ik ooit nog heb gevolgd de inspanning waard waren, verover ik misschien wel een eigen, sterk historische, niche in de markt van city trips. En wanneer het echt niet wil lukken, heb ik nog ergens een getuigenschrift van het derde jaar glazenierskunst liggen.

Zware dag op het werk, wat doet u om te ontspannen?

Van een cocktail genieten, daarover is er geen discussie. Mijn jongste zoon heeft ons een tijdje terug een shaker cadeau gedaan en sindsdien zijn we niet meer gestopt met shaken. Eens je de wereld van de cocktails begint te verkennen, ben je snel uitgekeken op een gin -tonic.

Mijn voorkeur gaat uit naar de klassiekers. Een Negroni vind ik de top (drie gelijke delen: gin, campari en rode martini, roeren in een *Old Fashioned*-glas met flink wat ijs en een schijfje sinaasappel om het af te maken). Maar ook een *Old Fashioned*, een *Perfect Manhattan* of een *Delmonico* kikkert me op na een lange dag. Laatst las ik over een cocktailbar waar je niet zelf mag bestellen. De ober slaat een praatje met je en beslist dan aan welke cocktail je op dat moment toe bent. Om op de vorige vraag terug te komen, dat zie ik me desnoods ook nog wel doen.

Een avondje geen zin om te koken, waar gaat u heen?

Gewoonlijk kook ik thuis. Ik vind het een ontspannende activiteit en je kan meteen van het resultaat genieten. Maar het overkomt mijn man en ik ook wel dat we geen zin hebben om achter de potten te staan. Op zulke momenten kiezen we vaak voor take out. Het is een gewoonte die we aan onze tijd in de VS hebben overgehouden. Daar bieden de meeste restaurants die dienst aan en omdat je in de regio rond New York zowat elke denkbare keuken aantreft, kan je een culinaire reis maken zonder uit je appartement te komen.

Ondertussen hebben we een drietal vaste leveranciers in de buurt. Op de Vlaamse Kaai is er een Japans restaurant dat de kritische toets van mijn Japanse neef en nicht heeft doorstaan.

De *chiraichi* en *sashimi* zijn er stevast van de bovenste plank. De Thai wat verderop laat meteen nadat hij ons aan de telefoon herkent, weten of er die dag ribbetjes zijn. Niet echt mijn ding, maar mijn man bestelt ze stevast. En dan is er nog een steengoede pizzeria in onze straat.

Eindelijk! Een werkende tijdmachine! Waar reist u heen?

Enkele reis of een retourtje? Met een enkele reis zou ik liefst in de tweede helft van de achttiende eeuw belanden. Dat lijkt me cultureel een razend boeiende tijd. En ik mag een pruik dragen zonder me grenzeloos belachelijk te maken. Als ik zeker ben dat ik ook terug kan komen, zou ik natuurlijk wel een paar dagen in het begin van de zeventiende eeuw aan het hof van Albrecht en Isabella in Brussel willen vertoeven. Daar werk ik nu al meer dan een decennium over en dat kruipt wel in je kleren. Zo vraag ik me al lang af hoe oncomfortabel de kleren uit die tijd wel niet waren. Daar loopt trouwens nog een weddenschap over. Maar laat ons eerlijk zijn, hoe meer je over het verleden weet, hoe minder zin je krijgt om er ooit naartoe te reizen.

Wat is de mooiste, ontroerendste film die u ooit gezien hebt?

Ik beken, ik heb een klein hartje. Zelfs na de zoveelste keer pink ik een traan weg als Julia Roberts haar aanzoek doet in *Notting Hill*. Als het over écht ontroerend gaat twijfel ik tussen *Upside Down*, een film waarin liefde en ambitie sociale ongelijkheid overwinnen, en *Gattaca*, een iets oudere film waarin een man die genetisch onvolmaakt wordt geacht er toch in slaagt om zijn levensdroom te realiseren.

U mag één wens doen, die is?

Wereldvrede, zeker. Mag ik nu naar de volgende ronde van Miss World? Nee, serieus nu. Ik zou het geweldig vinden als Vlamingen wat meer lef hadden, hun angst om boven het maaiveld uit te steken van zich af zouden schudden en zouden leren om wat meer out of the box te denken.

Hartelijk bedankt! ■

filosoferen, filosoferen, wie z'n best doet zal het leren ...

Tekst: Florence Van Thielen ■ Illustratie: Yannick De Meulder

dwars brengt raad

Universiteit Antwerpen biedt aan: 'Een gloednieuwe manier om te leren filosoferen tijdens je eigen opleiding!' Herbert De Vriese, lid van het departement Wijsbegeerte, kwam een tijdje terug met het idee om studenten de kans te geven een tweede bachelor in de wijsbegeerte te behalen tijdens hun eigen studie met toevoeging van één extra jaar. De verkorte bachelor kreeg vorm en wordt nu aangeboden door Universiteit Antwerpen. Om helemaal mee te zijn met dit nieuwe verhaal en de innerlijke filosoofjes in jullie wakker te maken ging *dwars* op gesprek bij Arthur Cools, voorzitter van de onderwijscommissie van Letteren en Wijsbegeerte.

"Meer en meer worden er aan Universiteit Antwerpen filosofische vakken geschrapt uit het curriculum van verschillende opleidingen. Dit komt omdat er volgens de onderwijscommissie geen nood meer aan is. Elke richting bevat volgens hen namelijk voldoende ondersteuning in eigen vakgebied", verklaart Arthur Cools. Maar is dit wel écht zo? Volgens de voorzitter is het voor studenten wel enorm belangrijk om stil te leren staan bij grote maatschappelijke vragen van vandaag. Een extra opleiding in de wijsbegeerte, die je kan combineren met je reeds gekozen studie, biedt hier een antwoord op. "Studenten moeten het woord kunnen én durven nemen in het publieke debat", zegt Cools. "Dat moet onze universiteit als primair doel voor ogen houden."

Onze universiteit heeft er voor gezorgd dat je je kan inschrijven voor de extra Bachelor in de wijsbegeerte na het behalen van 60 studiepunten in je eigen opleiding. Zo krijg je de toelating om de extra Bachelor te volgen met studieduurverkorting, namelijk een programma van 99 studiepunten. Het idee erachter is dat de student zonder al te veel extra studiebelasting toch de kans krijgt op een bredere essentiële vorming. "Het is een vaststaand feit dat studenten vaak hun opleidingskeuze bepalen op basis van hun verdere toekomst en verloning. Daarmee gaat jammer genoeg vaak de échte keuze van de student verloren. Deze tweede bacheloropleiding in de wijsbegeerte verkleint dit fundamentele probleem", zegt Cools. "Elke andere opleiding kan op een ruimere manier worden bekeken door deze filosofische achtergrond, zoals ook vele dagelijkse problemen en gebeurtenissen."

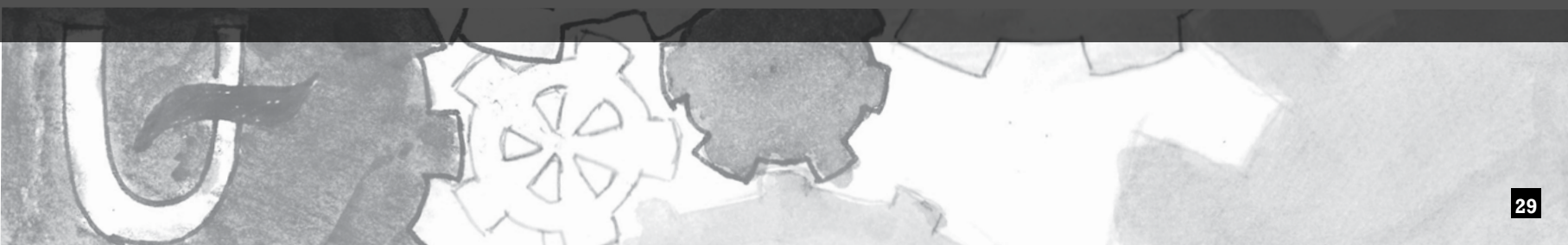
De kracht van de opleiding zit ook in de individuele aanpak. Elke student die deze studie wil combineren met de eigen opleiding krijgt een persoonlijk traject uitgestippeld. Voor de modelstudent betekent dit concreet dat je na het behalen van 60 studiepunten één extra vak uit de bacheloropleiding Wijsbegeerte kan opnemen per semester.

Na het behalen van het diploma van de eigen opleiding rest er nog één à anderhalf jaar om dat tweede diploma te behalen. Er kunnen vrijstellingen worden aangevraagd en je betaalt ook enkel inschrijvingsgeld voor het effectieve jaar dat je je inschrijft voor de opleiding. Klinkt dit alles nog een beetje onduidelijk, aarzel dan zeker niet om een afspraak te maken met Kathlijn Pittomvils. Als expert in studieloopbaanbegeleiding voor de faculteit Letteren en Wijsbegeerte biedt ze zeker een extra ondersteuning en kan zij je helpen om je individuele traject samen te stellen.

Jeroen Visser, student aan Universiteit Antwerpen, volgt momenteel de verkorte bacheloropleiding in de wijsbegeerte bovenop de specifieke lerarenopleiding én een voorbereidingsprogramma voor de Master-na-Master in de internationale betrekkingen en diplomatie. Per jaar neemt hij 80 studiepunten op maar dit vormt geen probleem vermits de opleiding in de wijsbegeerte zowel lessen overdag als 's avonds aanbiedt. "Er wordt geluisterd naar mijn specifieke geval en we hebben mijn studieplan samengesteld naar haalbaarheid", vertelt Jeroen. Voor hem was de keuze op Wijsbegeerte gevallen omdat hij op die manier beter kan leren schrijven en een bredere basis krijgt. Het is voor Jeroen ook mooi meegenomen dat je voor vele vakken kan worden vrijgesteld. "Een groot deel van de moeilijkheid bij een normale studie op Universiteit Antwerpen is dat je in het begin veel algemene vakken krijgt, waar je niet per se voor gekozen hebt. Via deze weg omzeil je dat en kan je er meteen invliegen", verklaart Jeroen. Ook hij is geen voorstander van een studiekeuze die louter gebaseerd is op een hoge verloning in de toekomst. "Ik geloof niet echt in *fixed jobs*, namelijk dat je kan studeren voor één welbepaalde job. Ik ken ook niet veel mensen die werken in een gebied waarvoor ze gestudeerd hebben."

Volgens Jeroen kan de opleiding zonder problemen gecombineerd worden met een andere opleiding, maar vermits het een gloednieuw aanbod is uitgaande van onze universiteit, kan er misschien toch nog een puntje aangepast worden. Jeroen verklaart: "Het enige dat ik nog graag zou willen implementeren is de mogelijkheid om audio-opnames van de lessen beschikbaar te stellen. Ik kan me voorstellen dat er toch vaak roosterconflicten zullen voorvallen en dan zijn zulke opnames ideaal om nadien te kunnen beluisteren en zo bij te blijven met de lessen." Het voorstel van Jeroen kan weliswaar in de toekomst nog worden voorgelegd aan de onderwijscommissie.

Meer weten? Surf dan zeker eens naar www.uantwerpen.be/bachelor-wijsbegeerte ■

mens sana in corpore sano

Annie hou jij me tassie effe vast, want die gozer wil met me dansen

Tekst: Stijn Demarbaix ■ Foto: Martijn Fraanje ■ Illustratie: Anouk Buelens-Terryn en Yannick De Meulder

column

Student en sport. Vloeken deze woorden? Nochtans leuzen genoeg om je te laten inspireren: van de gouwe ouwe 'een gezonde geest in een gezond lichaam' tot 'zweet is slechts vet dat huilt' of de gevleugelde woorden van Rocky Balboa: "It ain't how hard you hit. It's about how hard you can get hit and keep moving forward." Neen? Weten ze je niet te raken? Te lui, te veel geleerd, te veel gefeest? Ik begrijp het en wil helpen. Daarom beoefen ik iedere maand een sport in jouw plaats. En laat dat stereotiepe potje voetbal of tennis maar varen; ik volg de mindset 'hoe gekker hoe beter'. Deze maand: swingen op de dansvloer.

"Let's dancel", roept Kevin Bacon in *Footloose*, voordat hij maniakaal zijn lichaam alle kanten op zwiert. *Hell yeah*, zo wil ik ook op de dansvloer bewegen. Genoeg met dat ongecontroleerd zwaaien van de ledematen op popmuziek! Vanaf nu zijn de pasjes die ik uit mijn voeten tover berekend en impressionant en liefst van een sensuele benaming voorzien – zoals *a la mana* of *change behind the back*, hoe vreemdtaliger hoe liever. Kunnen *dirty dance*'en als Patrick Swayze of *grease*'en als John Travolta, waarbij gooien met een vrouw als stijlvol en knap wordt onthaald, niet als crimineel. Eindelijk eens

kunnen uitpakken op die beruchte tevens vermaarde dansvloer! Eenmaal gearriveerd voor de eerste les in 'koppeldans swing en mambo' volgt echter meteen de ontnuchtering, want hier sta ik, ongecontroleerd met mijn ledematen te zwaaien op popmuziek.

Maar daar is het natuurlijk een dans'les' voor. Mijn lief en ik worden begeleid door Guy en Martine, die zestien keer de Belgische kampioensbeker wisten te veroveren en ook in *Sterren op de Dansvloer* en *Idool* als gerenommeerde coaches fungeerden. Als iemand mij wat dansverstand kan bijbrengen, dan zijn zij het wel. De ruimte waarin we ons begeven ziet eruit zoals een dansstudio eruit moet zien: een houten vloer verlicht door gedempte lampen, met vooraan een bar, aan de ene kant een muurgrote spiegel en aan de overzijde zithoeken. Dat hier gedanst wordt, weet de kleinste snotnaap. Terwijl ik nog naar de meubels sta te gapen doet Guy al stapsgewijs de danspassen voor: eerst vier keer ter plaatse trappelen, dan linkervoet naar achter en vervolgens mijn partner begeleiden voor een draai opzij en ondertussen de maat niet uit het oog verliezen: één, twee, drie, vier ... Er gebeurt veel tegelijkertijd. Te veel voor ondergetekende, die clichématig niet in staat is tot multitasken. Tijdens de pauze schuifel ik dan ook dankbaar in de richting van de zithoek waar Guy me moed komt inspreken.

Althans, dat verwacht ik toch. Vooroverleunend aan ons tafeltje kijkt hij me eerst kortstondig aan, draait zich vervolgens naar mijn vriendin en vraagt zwoel: "Jij hebt een beter gevoel voor ritme, hè?" *Nondedju*, zo meteen heeft hij me niet alleen mijn eer maar ook mijn danspartner ontnomen. Om zijn verleidingstruc te camoufleren stuurt hij nog snel een tip mijn kant uit: "Stijn, niet wachten wanneer er afgeteld wordt. Direct na 'vier' beginnen bewegen." *Aye aye*, vileine rokkenjager.

Mijn danspartner en ik zijn uiteraard niet de enigen die vanavond les volgen. De ruimte is gevuld met mensen van verschillende leeftijden, die net als wij beslist hebben het juk van de 'onkunde der dans' af te werpen en voortaan te schitteren op de dansvloer. Wat me echter nu pas opvalt, is de kledij van mijn danscollega's. De mannen dragen een hemd en jeansbroek, de meeste vrouwen hetzelfde – op enkele overdrijvers na die met een salsakleed aan op stiletto's balanceren. In schril contrast staan mijn partner en ik, allebei gekleed in een fluorescerende joggingbroek in de veronderstelling dat we zouden zweten en afzien. Een kleine inschattingsfout zo blijkt. Maar tijd om te treuren is er niet: Martine en Guy staan al klaar om de mambo te expliceren.

Met de avances van Guy in het achterhoofd neem ik mijn danspartner stevig vast bij haar zij, terwijl we in een gezapig tempo heen en weer schuifelen. Maar al snel heb ik de juiste *flow* te pakken en begeleid ik haar in pirouettes en cucaracha's, wat Spaans is voor 'kakkerlak', tijdens de danspas lijkt het namelijk of je een kakkerlak doodtrapt. Schuilt er dan toch een Channing Tatum in mij? Mijn zelfvertrouwen groeit. Guy? Guy wie? Ik zweef over de dansvloer. Ik wil niet stoppen. Laat mij maar voor altijd in vierpas voortbewegen: taptaptaptap al trappend de eeuwige roem tegemoet. Zodanig in de dans verzonken, merk ik niet op dat de hal volstaat met gegadigden voor de volgende les, de muziek reeds stil ligt en onze groep klaar staat om Guy en Martine van applaus te voorzien. Pas wanneer mijn partner eens flink aan mijn mouw trekt, daal ik uit mijn dansdroom neder en klap ik schaapachtig mee. Ook voor Guy. Want wij dansers, wij verstaan elkaar.

Op de tram naar huis reflecteren mijn vriendin en ik over ons dansavontuur. Op de volgende TD halen we alles uit de kast. En bijkomstig maar toch opvallend: onze joggingbroeken staan ons in deze habitat als gegoten. Toch geen slechte keuze geweest.

Volgende maand: zwerkbal (no kidding)! ■

de dwarsligger

in bed met Sophie Jans

Tekst: Leonie Vanstappen ■ Foto: Diana Dimbueni

De homo sapiens studentus of dwarsligger in de volksmond, is een bijzondere soort. Naast de kenmerkende activiteit van studeren, staan de exemplaren van dit ras vooral bekend als genietters van het (nacht)leven. Maar hebben zij ook andere geheimen prijs te geven? *dwars* zoekt het uit in hun natuurlijke habitat, het kot. Net als veel studenten is Sophie net verhuisd naar een nieuw kot, en het is nog wat kaal. Zodra ik binnenkom biedt ze me de enige zitplaats in de kamer aan. "Ik heb nog een zetel nodig", klinkt het.

nectar

Sophie is net begonnen aan haar derde master, Conferentietolken, na masters Vertalen en Tolken. Daarbovenop is ze nu al twee jaar praeses van studentenclub Prisma, ook bekend als "de solidairste van 't unief".

We zitten gezellig in de keuken wanneer deze solidariteit bovenkomt. Na twee tripjes naar boven – voor de tassen, dan voor de koffiepot – komt ze tot de conclusie dat er slechts één koffielepeltje is. Pragmatisch als ze is, stelt ze voor het lepeltje te laten rondgaan en galant als ze is, laat ze ons eerst onze koffie roeren.

De koffiepot is een oranje design-geval, een plastic *French Press*. Sophie laat zich meerdere keren ontvallen dat een leven zonder koffie voor haar niet volwaardig zou zijn. De koffie is dan ook sterk genoeg om een dode tot leven te wekken. Nooit voelt ze zich beter dan met een stomende mok gesmolten lood in haar handen.

ambrozijn

Eten is voor Sophie evenzeer een hobby als haar praesidium dat is en ze weet ons dan ook adresje na adresje toe te vertrouwen. De beste sushi is ergens in een obscure kelder te vinden, het beste appelbrood bij een bakker aan de Oudaan. Voor de beste koffie is het bij Vandoog Is 't te doen. "Duizend keer beter dan die brol van Starbucks", aldus Sophie.

Het is haar verjaardag, dus spontaan wordt er uit de koelkast een chocolademoussetaart tevoorschijn getoverd. Hoe oud ze wordt? *A lady never tells*. Bij gebrek aan borden serveert ze de taart dan maar netjes gesneden op het goudkleurige kartonnetje. Na wat gerommel in de besteklade blijkt er toch nog compagnie te zijn voor het eenzame koffielepeltje. We mogen elk met ons eigen bestek ons stukje taart van het karton schrapen. Chocolademoussetaart smaakte nooit beter.

Tegen het einde van het interview gaat de bel. Sophie's ouders stommelen de gammele houten trap naar het kot op en voor ze de kamer goed en wel binnen zijn, merkt de moeder op: "Ja, je hebt nog een zetel nodig." ■

cultuurstrookje

waar kunst de hogeschoolmuren overstijgt

Tekst: Sofie Vanderhulst

Klein beginnen om groot te eindigen. Zo ook voor Josja de Vree, Maxim Piessen en Sharna Van Brussel, drie Antwerpse studenten die de kans krijgen om tijdens de allereerste GATE15-expo hun creaties te tonen aan het grote publiek. Tot en met 13 december kan iedereen in GATE15 terecht. Geen torenhoge kosten voor een toegangsticket, maar een gratis voorstelling om je te laten kennismaken met wat leeft bij deze drie studenten. Ik ging alvast een kijkje nemen en werd zo ondergedompeld in de kunst van deze ambitieuze en talentvolle jongeren.

Een kleine waarschuwing vooraf: het zien van de kunstwerken brengt een zoektocht met zich mee. Zo moest ik een tijdje onwennig achter twee medewerkers gaan staan om een schilderij te bekijken. Je wordt dus niet van het ene werk naar het andere geleid zoals in een museum. De creaties van deze studenten bevinden zich verspreid in het gebouw van GATE15 en met de nodige oplettendheid kunnen ze gevonden worden. Maar het boekje dat je in het begin krijgt helpt daar zeker bij, op die manier krijg je ook een goed beeld van de betekenis achter deze werken.

De studenten werken met verschillende materialen. Je krijgt foto's te zien, schilderijen bemaakt met olieverf of acryl en beeldverhalen. Dit expo-bezoekje neemt niet veel tijd in beslag, verwacht dus geen uren van intense verwerking van kunst. Maar dat is ook niet waar ik van uitging: GATE15 stelt zich open om studenten *in the picture* te zetten en daar slagen ze met deze expo zeker in.

The place to be dus tijdens een springuur of wanneer je gewoon zin hebt in een verzetje. ■

dwaarswoordpuzzel

TIP: wie dwars leest, weet meer.

los de puzzel op, fotografeer
je oplossing en post hem op
[facebook.com/dwars.ua](https://www.facebook.com/dwars.ua)
De eerste winnaar krijgt

Verticaal

1. cultuurfestival 'dichtbij'
3. huid
5. paal in het water om boten aan vast te maken
7. geslacht spinneweters
9. Maxime, voetballer bij Royal Antwerp FC
11. goede bacteriën
12. Nederlands zuivelproduct
13. mastbalk
14. voorbij
15. favo cocktail van Prof. dr. Duerloo
17. familie der kameelachtigen
19. eerste hulp bij ongevallen
21. klaar
23. vruchtennat
24. Cubaanse dans

Horizontaal

1. Spaanse kakkerlak en dans
2. ieder
3. rode stadsfiets
4. lofzang
6. haringachtig visje in blik
8. grond rondom een boerderij
9. vogel (Engels)
10. Engelse *slang* voor dronken kussen zonder het zich te herinneren
11. voorzitter studentenvereniging
12. Verenigde Staten
14. ijsjesmerk
16. favoriete dier van Prof. dr. Lenoy
18. *thank god it's Friday!*
20. trainer
22. zot, gek, gestoord (Engels)

Het laatste woord

dukdalf

Tekst: Yannick De Meulder ■ Foto: Anouk Buelens-Terryn

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Dit jaar schiet *dwars* alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten ter hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze keer: 'dukdalf'.

Duk-watte? Een dukdalf is nochtans iets wat mensen die in Antwerpen studeren, wonen of werken zeker al eens gezien hebben. Dukdalven zijn namelijk een veel voorkomend fenomeen in de schoonste der drie stromen die ons land doorkruisen: de Schelde. "Waarschijnlijk een eendachtige", denkt u wellicht, 'duk' kennen we natuurlijk allemaal als een verbastering van het Engelse woord *duck* en dat betekent eend. 'Dalf' is dan de soort, en bovendien zal het Franse woord voor eend er ook wel op lijken. Probleem opgelost dus!

Helaas moet ik u teleurstellen, want zo gemakkelijk is het namelijk niet. Ten eerste is het Franse woord voor eend *canard* en ten tweede heeft het woord 'dukdalf' niets, maar dan ook niets, met het dierenrijk te maken. De link met de Schelde ligt eerder in de menselijke activiteit op die rivier en de haven.

Van Dale definieert het woord als "in het water geplaatste zware paal, gesteund door vier tot acht schoorpalen, dienend om er schepen aan vast te leggen of tot bescherming van bruggen en sluizen."

"Dukdalf, wat een gekke naam voor een banale paal die in een rivier staat," merkt u terecht op, "dat zal wel weer een ambtenaar zijn die dat geëpibreerd heeft." Niets is minder waar. De dukdalf is genoemd naar een man die zowel erg bekend als berucht was in de zestiende eeuw. Dukdalf is namelijk een verbastering van *duc d'Albe*, wat dan weer Middelnederlands is voor 'hertog van Alva'. Deze Spanjaard werd in de zestiende eeuw door koning Filips II naar de opstandige Lage Landen gestuurd om er orde op zaken te stellen. Omdat hij altijd zwarte kledij droeg met een witte kanten kraag, leek hij erg op de zwarte palen met een witte bovenkant om schepen aan te meren. Zo kreeg de dukdalf dus zijn naam. Bovendien was er de bonus dat je je woede op de hertog zelf kon bekoelen door er je meertros als een strop rond te gooien of er een bootshaak in te slaan. Dat deze man niet erg populair was in de zestiende-eeuwse Nederlanden, staat dus letterlijk als een paal boven water ... ■

contraire

The **K3EN** ZOEKT *Edition* **BACHELOR**

allez zoon,
nu ga jij
op kot, zeg.

hmm.

het lijkt nog
maar gisteren
dat ik zelf op
kot zat...

jaja, en
voor je't
weet ben
je dood,
hé mama.

